

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 23-24 listopada 2012 r. na kierunku „polityka społeczna” prowadzonym w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior (członek PKA);

członkowie:

- prof. dr hab. Barbara Szatur-Jaworska (ekspert PKA);
- prof. dr hab. Zdzisław Pisz (ekspert PKA);
- mgr Agnieszka Socha-Woźniak (ekspert ds. formalno–prawnych PKA);
- Patrycja Florczuk (ekspert PKA, przedstawiciel PSRP).

Krótką informacją o wizytacji

Należy wskazać przestanki wizytacji (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni) oraz czy jest to pierwsza czy kolejna wizytacja (w tym przypadku informacje, w którym roku została przeprowadzona i jakie były jej wyniki przedstawić w Załączniku nr 3)

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „polityka społeczna” prowadzonym w Uczelni. Wizytacja została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą z inicjatywy własnej Komisji. Wizytacja została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz podziałem zadań pomiędzy członków Zespołu. Raport z wizytacji opracowano na podstawie raportu samooceny oraz przedstawionej przez Uczelnię w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, wizytacji infrastruktury dydaktycznej oraz przeglądu prac dyplomowych wraz z ich recenzjami.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę

1).

Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki. Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

Senat Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu (zwanego dalej Uczelnią, Uniwersytetem lub UEP) przyjął w dniu 23 stycznia 2009 r. Uchwałą Nr 60 (2008/2009) Strategię Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009-2012, zawierającą wizję, misję oraz

główne cele strategiczne Uczelni. Misja uczelni zakłada, iż „...prowadząc badania naukowe, istotnie wzbogaca wiedzę z zakresu nauk ekonomicznych i pokrewnych, a przez kształcenie studentów – przygotowuje na najwyższym poziomie kadry zdolne skutecznie sprostać wyzwaniom współczesnej gospodarki w kraju i za granicą...”, a w wizji Uczelnia będzie nowoczesną uczelnią ekonomiczną rozpoznawaną w kraju i na świecie dzięki stworzeniu dogodnych warunków do studiowania. Koncepcja kształcenia na kierunku „polityka społeczna” określona została w powiązaniu z misją i wizją uniwersytetu ujętymi w powyższej Uchwale, oraz zgodnie ze strategią Wydziału Ekonomii na lata 2009-2012 przyjętą przez Radę Wydziału w dniu 19 czerwca 2009 r., w której misją jest „prowadzenie badań naukowych oraz kształcenia studentów na najwyższym poziomie teoretycznym i praktycznym w dziedzinie nauk ekonomicznych”, a wizją utrzymanie „wysokiego europejskiego standardu nauczania i badań” poprzez zapewnienie warunków „do podnoszenia poziomu kwalifikacji swojej kadry naukowo-dydaktycznej oraz wszechstronnego, coraz lepszego kształcenia studentów”, za kluczowe wartości przyjmując: tożsamość, odpowiedzialność i innowacyjność. Celami strategicznymi Wydziału Ekonomii są: przestrzeganie wartości akademickich, osiągnięcie światowych standardów w nauce i dydaktyce, podniesienie sprawności organizacyjnej, osiągnięcie najwyższych kategorii i uprawnień naukowych oraz rozwinięcie współpracy z interesariuszami.

Polityka społeczna jest kierunkiem studiów, który pojawił się na liście dostępnych kierunków przed kilku laty, w połowie ubiegłego dziesięciolecia. Bazą teoretyczną i empiryczną dla kierunku była i jest dyscyplina nauki o tej samej nazwie, dużym dorobku naukowo-badawczym i bogatym zasobie wiedzy. W zakresie przedmiotowym tej dyscypliny znajdują się obszary problemowe, które łączą ją z wieloma innymi dyscyplinami nauk, m.in. z socjologią, psychologią, politologią, ekonomią, historią, statystyką, medycyną i demografią. Polityka społeczna korzysta z ich dorobku przy rozwiązywaniu problemów należących do jej zakresu przedmiotowego.

Zarówno obszar przedmiotowy polityki społecznej, jak i metodyka badań, a także zakres przedmiotowy nie są ujmowane w sposób jednorodny i powszechnie akceptowane w układzie międzynarodowym. O podstawach doktrynalnych polityki społecznej i o modelowych ujęciach w dużym stopniu zdecydowały czynniki kulturowe, systemy wartości i ich zhierarchizowanie w procesie historycznym. Tę odmienność postrzegania polityki społecznej i jej zadań, z jednej strony, jako dyscypliny nauki identyfikującej, analizującej i oceniającej przebieg najważniejszych zjawisk i procesów społecznych, poszukującej uogólnień i prawidłowości, z drugiej zaś, jako praktyki dotyczącej kształtowania społeczeństwa w sensie obowiązującego ładu społecznego, widać również w praktyce dotyczącej rozłożenia akcentów w programach nauczania opracowanych dla tego kierunku na różnych uczelniach.

Koncepcja kształcenia dla ocenianego kierunku na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu została opracowana w sposób gwarantujący jej ścisły związek z misją i wizją. Uwzględniono w niej obserwowane współcześnie zmiany w systemie społecznym naszego kraju obejmującym politykę, gospodarkę i kulturę społeczną. Odpowiada także wizji Wydziału Ekonomicznego wspierającego wysiłki władz uczelni by jej dyplomy i stopnie naukowe były powszechnie uznawane i zaliczane do najlepszych. Zadbano w niej także o profil kształcenia dostosowany do dotychczasowej tradycji uczelni i wydziału w kształtowaniu profilu absolwenta do zmieniających się potrzeb systemu społecznego naszego kraju, a także innych krajów z otoczenia o zbliżonej kulturze społecznej.

Ekonomiczny profil kształcenia łączy w sobie wieloletnie zweryfikowane doświadczenie edukacyjne wydziału z wyzwaniami generowanymi przez zmieniającą się dynamicznie rzeczywistość stymulowaną przez transformację systemową, integrację europejską i

globalizację. Uwzględniając ogólny kierunek obserwowanych zmian zadbane o jego dostosowanie do aktualnych problemów społecznych.

2).

Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia, oraz w procesie jej dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych.

Dostępne dokumenty, opinie formułowane przez pracowników zaangażowanych dydaktycznie na kierunku oraz wypowiedzi studentów potwierdzają ekonomiczny profil kształcenia, także inicjatywy i działania podejmowane w celu osiągnięcia zamierzeń sformułowanych przy podejmowaniu decyzji o powołaniu nowego kierunku studiów w zakresie polityki społecznej. W programach studiów stopnia pierwszego i drugiego wyraźnie widoczne jest dążenie do uzyskania efektów zgodnych z KRK i pożądanym profilem absolwenta. Wyrazem uznania dla przygotowanej koncepcji programu studiów na kierunku polityki społecznej, uwzględniającego KRK oraz zharmonizowanego z misją i strategią Uczelni oraz generalną ideą kształtowania na Wydziale Ekonomii jest przyznana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nagroda za najlepiej opracowane programy studiów, uzyskana w roku 2012. Stałe kontakty i konsultacje obejmujące zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy pozwalają gromadzić przesłanki wykorzystywane do korygowania procesu edukacyjnego, zarówno w części dotyczącej przekazywanej wiedzy, umiejętności praktycznych, jak i kształtowania kompetencji społecznych.

Z wyjaśnień Koordynatora Kierunku wynika dość jednoznacznie, że na obecnym etapie gromadzenia doświadczeń dotyczących układu programu studiów i realizacji zadań dydaktycznych i organizacyjnych pojawiły się sygnały wymagające ponownej analizy, oceny i ewentualnie korekty niektórych rozwiązań. Cały czas podejmowane są starania o identyfikację udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces doskonalenia koncepcji kształcenia, by coraz lepiej łączyła zadania postrzegane przez pryzmat KRK.

Podczas wizytacji przedstawione zostały dokumenty, które potwierdzają obecność studentów w komisjach zajmujących się opracowywaniem programów studiów oraz określaniem celów i efektów kształcenia. Jednakże udział studentów jest bierny.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - wyróżniająco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział wzorcowo wiąże misję i strategię kształcenia ekonomicznego z nauczaniem na kierunku polityka zaspakajając w ten sposób obszar społeczno – ekonomiczny działalności państwa. W tym celu wspomaga się szerokimi kontaktami naukowymi z innymi uczelniami krajowymi i podmiotami odpowiedzialnymi za realizację praktycznej polityki społecznej.

2) Wydział utrzymuje bardzo dobre kontakty z podmiotami zewnętrznymi i czerpie od nich argumenty za stałą modyfikacją treści kształcenia w kierunku ich doskonalenia i dostosowywania do oczekiwań studiujących i potrzeb rynku pracy.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1)

Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia, w tym standardach kształcenia nauczycieli, określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego), a także z koncepcją rozwoju kierunku. Ocena spójności specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia. W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru nauki, z którego kierunku się wywodzi. Ocena możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów). Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany.

Założone cele kształcenia oraz specyficzne i szczegółowe efekty dla kierunku polityka społeczna, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia są w pełni zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego w obszarze nauk społecznych i są spójne z koncepcją rozwoju tego kierunku.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zgodne są z zaproponowaną przez UE w Poznaniu koncepcją kierunku polityka społeczna, w której kładzie się nacisk na ekonomiczny profil kształcenia na tym kierunku studiów. W efektach kształcenia, szczególnie dotyczących kompetencji społecznych, widoczna jest specyfika problemów społecznych, z którymi absolwenci kierunku będą mieli do czynienia, jeśli podejmą zatrudnienie w instytucjach polityki społecznej. W starannie przygotowanych zestawieniach efektów kształcenia dla kierunku polityka społeczna z odniesieniem do przedmiotów realizujących efekt nie uwzględniono seminarium dyplomowego ani na studiach I stopnia, ani na studiach II stopnia.

Program kształcenia na studiach I i II stopnia jest opracowany w ramach profilu ogólnoakademickiego. Specyficzne i szczegółowe cele kształcenia są spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk społecznych, do którego trafnie została przyporządkowana polityka społeczna. Opis efektów kierunkowych uwzględnia – biorąc pod uwagę specyfikę kierunku – wszystkie efekty obszarowe. Opis efektów kształcenia dla poszczególnych specjalności nie dotyczy wszystkich efektów obszarowych, co uznać należy za dopuszczalne i w pełni uzasadnione, skoro wszystkie efekty są realizowane poprzez przedmioty przewidziane dla całego kierunku studiów.

Z informacji uzyskanych od pracowników uczelni wynika, że program kształcenia na kierunku polityka społeczna i zakładane dla niego efekty kształcenia były przedmiotem konsultacji z przedstawicielami władz lokalnych i pracownikami instytucji sfery społecznej (np. będących słuchaczami studiów podyplomowych prowadzonych w UE). Generalnie uznać należy, że program studiów, formy prowadzenia zajęć i formy sprawdzania efektów kształcenia stwarzają dobre możliwości ich osiągnięcia. Największe wątpliwości budzą możliwości osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów z obszaru kompetencji społecznych, gdyż w programie (opracowanym zgodnie z KRR) z jednej strony nie przewiduje się praktyk zawodowych, kontakty studentów z praktyką społeczną są podejmowane przez nich indywidualnie w związku z przygotowaniem projektów na niektóre zajęcia, a przeważającą formą zajęć są wykłady prowadzone w stosunkowo dużych grupach.

Na stronie internetowej uczelni dostępne są, aktualne dla programów rozpoczętych w roku akademickim 2011/12 i wcześniej, szczegółowe opisy przedmiotów (bez efektów kształcenia, które nie są w tym przypadku obowiązujące). Dla programu, który uwzględnia efekty kształcenia i jest realizowany od roku akademickiego 2012/13 dostępne są na stronie internetowej tylko programy studiów (m.in. z liczbą godzin, statusem przedmiotu, liczbą ECTS). Nie są natomiast opublikowane szczegółowe sylabusy uwzględniające efekty

kształcenia, opracowane zgodnie z wytycznymi Senatu UEP. Tak opracowana dokumentacja poszczególnych przedmiotów została niemal w komplecie (zabrakło 13 sylabusów dla studiów drugiego stopnia) przekazana zespołowi PKA. Pozostaje zatem opublikowanie w Internecie (z prawem wolnego dostępu) efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

2).

Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Efekty kształcenia dla kierunku polityka społeczna sformułowano w sposób zrozumiały i umożliwiający osobom prowadzącym zajęcia opracowanie takich programów przedmiotów i takich metod weryfikacji wiedzy i umiejętności, które dają możliwość osiągnięcia założonych efektów. W przypadku kompetencji społecznych – ze względu na specyfikę tej grupy efektów kształcenia - prowadzący zajęcia mają możliwość obserwacji i oceny osiągnięcia efektów, które można uzyskać w krótkiej perspektywie czasowej, bez możliwości weryfikacji, na ile są one trwałe.

Większość studentów obecnych na spotkaniu nie знаło zakładanych efektów kształcenia, dlatego też nie można ocenić czy są one sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji. Studenci nie interesują się tym aspektem dydaktyki, jak twierdzą, swój czas wolą poświęcić m.in. na zdobywanie doświadczeń zawodowych.

3).

Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia, w tym:

- objęcia tym systemem wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), oraz wszystkich etapów kształcenia; - możliwości zmierzenia i oceny efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, prawidłowości ustalonych procedur, metod (dobór do ocenianego kryterium) i ocen, ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania; - standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen; - w przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni - analiza skali i przyczyn odsiewu; - ocena dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia.

Na mocy Uchwały Nr 56 (2011/2012) z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie struktury programów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz sposobu ich przygotowania Senat Uczelni ustanowił zasady formułowania programów studiów przy uwzględnieniu warunków określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w wydanych na jej podstawie obowiązujących przepisach wykonawczych. W dniu 11 maja 2012 r. Rada Wydziału Ekonomii przyjęła uchwałę zaproponowane przez Wydziałową Komisję Programową, opracowane przy współpracy z katedrami oraz koordynatorami kierunków, efekty kształcenia dla wszystkich kierunków studiów realizowanych na wydziale, w tym ocenianego „polityka społeczna” (ze specjalnościami: finanse i zarządzanie usługami społecznymi oraz komunikacja społeczna). W powyższej Uchwale określono efekty kierunkowe oraz moduły przedmiotów je realizujące, a także przyporządkowano efekty kierunkowe do efektów obszarowych określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). Następnie Senat Uczelni, zgodnie z

wymogami art. 11 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, przyjął Uchwałami: Nr 110 i 111 (2011/2012) z dnia 29 maja 2012 roku, efekty kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu na poziomie pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, które opracowano zgodnie z wzorcowymi efektami kształcenia określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. Nr 253, poz. 1521).

Organizacja procesu kształcenia na kierunku „polityka społeczna” opiera się na przepisach ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, aktach wykonawczych, w tym obowiązujących do 30 września 2011 r. standardach kształcenia dla kierunku, a także przepisach wewnętrznych Uczelni (m.in. Statucie, Regulaminie Studiów, Uchwałach Senatu czy Rady Wydziału). Weryfikacja efektów kształcenia opiera się na realizacji wprowadzonego w Uczelni Uchwałą Senatu nr 3 (2010/2011) z dnia 24 września 2010 r. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZKJ) obejmującego założenia, cele, narzędzia oraz procedury związane z projektowaniem, realizacją, oceną i doskonaleniem procesu jakości kształcenia. Program studiów na kierunku „polityka społeczna” realizowany jest z wykorzystaniem różnych form dydaktycznych m.in: wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, seminariów dyplomowych. Obowiązujące w Uczelni zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów czy semestrów zostały określone w Regulaminie studiów. Jako okres zaliczeniowy przyjmuje się semestr. Obowiązkiem prowadzącego przedmiot jest podanie do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach warunków i formy uzyskania zaliczenia przedmiotu. Regulamin studiów umożliwia studentowi uzyskiwanie zaliczeń i składania egzaminów również w trybie poprawkowym. Dla egzaminów przewidziane są 3 terminy – podstawowy i dwa poprawkowe. Jeśli student nie zaliczył jednego przedmiotu z danego semestru dziekan, na wniosek studenta, może podjąć decyzje o zaliczeniu tego przedmiotu w następnym roku akademickim. Zasady odbywania praktyk przez studentów Uczelni określone zostały Zarządzeniem nr 35a/2007 Rektora Akademii Ekonomicznej w Poznaniu z dnia 28 września 2007 r. w sprawie: *wprowadzenia w życie Regulaminu praktyk odbywanych przez studentów akademii Ekonomicznej w Poznaniu*. Na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2008 r. Rada Wydziału Ekonomii zatwierdziła kandydaturę na stanowisko Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk Studenckich.

Proces dyplomowania określony jest w: Regulaminie studiów (Uchwała nr 98 (2011/2012) Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 20 kwietnia 2012 r.); Uchwale Senatu Uczelni nr 43 (2005/2006) z dnia 24 marca 2006 r. w sprawie *dokumentacji przebiegu studiów*; Zarządzeniach Rektora Uniwersytetu: nr 39/2011 z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie *zasad tworzenia przypisów bibliograficznych i bibliografii załącznikowej* oraz nr 42/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie *zasad dokonywania kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych* (w Uczelni stosowany jest program komputerowy Plagiat.pl); a także w opracowanych na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek studiów i rekomendowanych przez Radę tej jednostki - wzorcowych standardach pracy licencjackiej i magisterskiej.

Wybór promotora dokonywany jest według następujących zasad. Student dokonuje wyboru promotora zapisując się na prowadzone przez niego seminarium dyplomowe. Lista seminariów zatwierdzana jest przez Radę Wydziału, a ich wybór odbywa się u kierowników seminariów w poszczególnych katedrach. Przyjęcia na seminaria dokonywane są na podstawie kryteriów ustalanych przez kierownika seminarium. Wybór seminarium potwierdzany jest przez podpisanie przez studenta i promotora karty skierowania. Studenci studiów niestacjonarnych wypełniają deklarację wyboru seminarium wskazując trzy, według preferowanej przez siebie kolejności. Decyzję o przyjęciu na seminarium podejmuje Prodziekan Wydziału Ekonomii.

Egzamin dyplomowy ma charakter zamknięty, jest egzaminem ustnym, a jego termin wyznacza Dziekan. Dziekan powołuje również komisję egzaminacyjną w skład której wchodzi: przewodniczący komisji (jest to dziekan lub upoważniony przez niego nauczyciel akademicki), promotor pracy dyplomowej oraz jej recenzent. Student na egzaminie dyplomowym otrzymuje trzy pytania: na egzaminie licencjackim losuje dwa pytania z listy ogólnej, wydziałowej - pierwsze dotyczy zagadnień ogólnoeconomicznych, drugie kierunkowych, trzecie pytanie zadaje recenzent pracy dyplomowej; na egzaminie magisterskim jedno pytanie losowane jest z listy wydziałowej, drugie z listy pytań kierunkowych, trzecie zaś zadaje recenzent przy magisterskiej. Wystawiana na dyplomie ocena końcowa ze studiów obliczana jest za pomocą algorytmu wynikającego z sumy średnich ważonych ocen ze studiów (60 %), z pracy dyplomowej (25 %) oraz z egzaminu końcowego (15 %). Zgodnie z § 47 ust. 4 Regulaminu studiów komisja egzaminacyjna może podwyższyć o jeden stopień końcową ocenę o jeden stopień po spełnieniu przez studenta określonych warunków. Prace dyplomowe przechowywane są w Bibliotece Uczelni.

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188), a ich analiza pozwala na stwierdzenie, że zakładane cele i efekty kształcenia są weryfikowane.

W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego, recenzja pracy dyplomowej). Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że efekty kształcenia zakładane w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów są weryfikowane.

Teczkę akt osobowych studenta (razem z pracą dyplomową) przechowuje się w Uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Weryfikację efektów kształcenia przewidziano na wszystkich etapach kształcenia na kierunku polityka społeczna. Systemem weryfikacji efektów kształcenia objęto dość konsekwentnie przede wszystkim wiedzę i umiejętności. Wiedza jest sprawdzana najczęściej w toku egzaminów pisemnych i sprawdzianów zaliczeniowych. Umiejętności mogą podlegać weryfikacji poprzez przygotowywane przez studentów projekty (indywidualne lub grupowe), wykonywanie zadań podczas zajęć, prezentowanie przygotowanych przez studentów opracowań.

Zaliczenie zdecydowanej większości zajęć wymaga od studentów poddania się ocenie przy pomocy więcej niż jednej formy weryfikacji efektów kształcenia. Najczęściej stosowane formy pomiaru tych efektów to egzaminy pisemne (relatywnie często w formie testów) oraz projekty. Jak się wydaje, egzaminy pisemne są dobrym narzędziem pomiaru wiedzy. W przypadku projektów, które mogą mieć bardzo zróżnicowany charakter wynikający ze specyfiki nauczanych przedmiotów, istnieje możliwość oceny bardzo zróżnicowanych efektów kształcenia. Ta forma weryfikacji często jest wymieniana w sylabusach, ale niestety z reguły nie wiadomo, o jakim projekcie mowa – czy chodzi o projekt badawczo-diagnostyczny (np. studium przypadku, analiza danych zastanych), czy chodzi o projekt badawczo-ewaluacyjny, czy o jakąś formę projektu praktycznego (propozycję rozwiązań praktycznych problemów). W niektórych sylabusach zbyt pochopnie wszystkie formy weryfikacji przypisano wszystkim efektom kształcenia przewidzianym dla danego przedmiotu. Przy generalnie pozytywnej ocenie prawidłowości ustalonych procedur i metod oceniania, takie przypadki budzą wątpliwości co do trafności doboru formy weryfikacji efektu kształcenia.

Proces dyplomowania zajmuje należyte miejsce w programach kształcenia. Na studiach pierwszego stopnia seminarium dyplomowe prowadzone jest na 4, 5 i 6 semestrze (po

wyborze specjalności, który ma miejsce w semestrze 3); na studiach drugiego stopnia seminarium magisterskie prowadzone jest od 1 semestru. Długi okres indywidualnej pracy z promotorem, dobór tematyki prac związanej z zakresem studiowanej dyscypliny oraz jasne określenie kryteriów, jakie spełniać musi praca dyplomowa - to przesłanki, by uznać, że proces dyplomowania pozwala na osiągnięcie wszystkich jego celów. W dokumentach dostarczonych Zespołowi Oceniającemu zabrakło informacji, jakie dokładnie efekty kształcenia są przyporządkowane seminariom dyplomowym.

Wymagania dotyczące poszczególnych przedmiotów zostały sformułowane w obszernych sylabusach, którym nadano zestandaryzowaną formę. W dokumentach tych wskazuje się, między innymi, na formy weryfikacji efektów kształcenia oraz na udział poszczególnych form weryfikacji w ustalaniu oceny końcowej. Można zatem na ich podstawie określić charakter i rangę różnego typu wymagań, jakie spełnić muszą studenci. W sylabusach nie podaje się natomiast informacji, jaki poziom osiągnięć uważany jest za minimalny – niezbędny do uzyskania pozytywnej oceny. Pomimo braku tego elementu, wydaje się, że stawiane studentom wymagania są jasne oraz że stworzone są warunki dla obiektywnego formułowania ocen. W przypadku prac dyplomowych standaryzacja wymagań została wprowadzona poprzez uchwałę Senatu UEP.

Na stronie internetowej uczelni dostępne są szczegółowe opisy przedmiotów (wraz z wymogami zaliczeniowymi) dla programów rozpoczętych w roku akademickim 2011/12 i wcześniej. Natomiast dla programu realizowanego od roku akademickiego 2012/13 szczegółowe sylabusy nie są opublikowane. Dodać jednak należy, że studenci (także I roku) obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym deklarowali, że są poinformowani o szczegółowych programach przedmiotów oraz o zasadach i kryteriach ich zaliczania. Ten obowiązek nakłada na nauczycieli akademickich Regulamin Studiów (§ 22).

Zajęcia dydaktyczne odbywają się w formie bezpośredniego kontaktu z osobą prowadzącą. Platforma internetowa Moodle jest natomiast wykorzystywana do umieszczania materiałów z prowadzonych zajęć, linków do publikacji, z którymi mają zapoznawać się studenci.

Z przedstawionych Zespołowi danych wynika, że na kierunku polityka społeczna zdecydowanie największy odsiew studentów ma miejsce na I roku studiów. Formalnych rezygnacji ze studiów jest mniej niż skreśleń, ale wydaje się, że skreślenia z powodu niezaliczenia etapu studiów mogą być w znacznym stopniu spowodowane rezygnacją z udziału w zajęciach oraz przystępowania do zaliczeń i egzaminów. Według opinii pracowników odpowiedzialnych za sprawy studenckie, odsiew wynika przede wszystkim z faktu, iż studia na polityce społecznej często podejmują osoby studiuje na innym kierunku i gdy nie radzą sobie z dodatkowymi obowiązkami studenckimi – rezygnują.

Ogólne zasady oceniania zawarte są w regulaminie studiów, prowadzący dodatkowo ustalają je szczegółowo w kontekście weryfikacji zakładanych efektów kształcenia i przedstawiają je studentom na pierwszych zajęciach. W opinii studentów stosowany na Uczelni system zapewnia obiektywizm i przejrzystość formułowanych ocen, na co wpływ ma również możliwość wglądu do ocenionych prac zaliczeniowych.

Studenci informowani są przez prowadzących o umiejętnościach jakie powinni zdobyć w trakcie realizacji danego przedmiotu oraz o sposobie ich sprawdzenia, uważają że całkowicie pokrywa się to z ich oczekiwaniami względem prowadzących.

4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.

Tradycyjnym forum służącym UEP do utrzymywania kontaktów z częścią absolwentów jest Klub Partnera. Skupia on jednak przede wszystkim przedstawicieli podmiotów gospodarczych, co raczej nie daje możliwości analizowania sytuacji absolwentów kierunku polityka społeczna. W latach 2010-2015 UEP realizuje unijny program edukacyjny „Kadry dla gospodarki”. Stwarza on możliwość badania losów absolwentów, przy czym dotyczy to tylko osób, które w ostatnim okresie ukończyły studia w UEP. Nie jest jasne, czy działania te obejmują absolwentów kierunku polityka społeczna. Zespołowi oceniającemu nie udostępniono szczegółowych informacji na temat wyników badań losów absolwentów wizytowanego kierunku.

Jak wynika z informacji uzyskanych od władz uczelni, prowadzone są prace nad opracowaniem systemu badania losów absolwentów z lat wcześniejszych. Z przeprowadzonego rozpoznania wynika zatem, że system badania losów absolwentów kierunku jest w fazie tworzenia.

Procedura konsultacji z zewnętrznymi interesariuszami programu kształcenia i efektów kształcenia na kierunku polityka społeczna nie była sformalizowana. Twórcy tego programu informują, że rozmowy w tej sprawie prowadzono z władzami lokalnymi i z przedstawicielami lokalnych instytucji polityki społecznej. W związku z brakiem dokumentacji procesu, która umożliwiłaby jego ocenę ex-post, trudno ocenić skalę wpływu zewnętrznych interesariuszy na kształt programu. Na podstawie pozyskanych informacji można – z dużą ostrożnością – sformułować wniosek, że wskazywani interesariusze mogli mieć większy wpływ na ustanowienie specjalności finansy i zarządzanie usługami społecznymi, a mniejszy w przypadku specjalności komunikacja społeczna.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena wybranych prac etapowych. Analizie poddano prace egzaminacyjne studentów studiów I stopnia z przedmiotu „Metody i techniki badań społecznych”. Cele kształcenia z tego przedmiotu określono następująco: zapoznanie studentów z etapami procesu badawczego; przekazanie wiedzy dotyczącej metod i technik badawczych w badaniach społecznych; zapoznanie studentów z podstawowymi metodami i technikami badań społecznych; nabycie umiejętności prowadzenia badań własnych; nabycie umiejętności poszukiwania danych oraz krytycznego spojrzenia na badania zastane (np. w Internecie, czasopiśmie naukowych). Pytania egzaminacyjne dotyczyły zarówno podstawowej wiedzy, jak i podstawowych umiejętności związanych ze wskazanymi celami. Wydaje się natomiast, że w ocenie końcowej z egzaminu (a zatem i z przedmiotu) umiejętności były zbyt słabo dowartościowane. Mogło to wynikać z faktu, że umiejętności stanowiły podstawowy element oceny pracy studentów na ćwiczeniach z tego przedmiotu. Można zatem uznać, że treść i forma egzaminu były powiązane z celami kształcenia.

Prace dyplomowe. Prace dotyczyły tematyki znajdującej się w głównym nurcie badawczym polityki społecznej. Podejmują interesujące, aktualne tematy. Ich poziom jest zróżnicowany, co znajduje odzwierciedlenie w różnych ocenach, jakie otrzymali ich autorzy. Recenzje są kompletne, choć niekiedy opis przeważa nad oceną, a niekiedy ocenom brakuje choćby bardzo lapidarnego uzasadnienia. Bardzo wysoko należy ocenić przebieg egzaminów dyplomowych. Zadawane są trzy pytania, wśród których jedno dotyczy kluczowych zagadnień ekonomicznych, jedno polityki społecznej i jedno problematyki pracy dyplomowej. Daje to przegląd kluczowych treści realizowanych w toku studiów i na seminarium dyplomowym. W pracach występują potknięcia formalne, które jednak obciążają niestarannych studentów. Oceniane prace spełniają standardy prac dyplomowych, mimo występujących usterek, które bardziej wskazują na mało uważną korektę, niż na braki merytoryczne.

5). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeśli poprzednio były sformułowane, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces rozwoju kierunku – nie dotyczy.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Założone cele kształcenia oraz specyficzne i szczegółowe efekty dla kierunku polityka społeczna, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia są w pełni zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego w obszarze nauk społecznych i są spójne z koncepcją rozwoju tego kierunku. Opis zakładanych efektów kształcenia obowiązujących na wizytowanym kierunku nie znajduje się na stronie internetowej Uczelni, jest on jednak udostępniany studentom bezpośrednio przez prowadzących. „Stare programy kształcenia” mieszczą się zakresem treści oraz stroną dydaktyczną w wymogach zdefiniowanych w standardach kształcenia.

2) Efekty kształcenia dla kierunku polityka społeczna sformułowano w sposób zrozumiały i umożliwiający osobom prowadzącym zajęcia opracowanie takich programów przedmiotów i takich metod weryfikacji wiedzy i umiejętności, które dają możliwość osiągnięcia założonych efektów. Także sylwetka absolwenta została właściwie przeniesiona na program kształcenia i poszczególne zajęcia.

3) System weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia jej zróżnicowane formy. Uzyskanie zaliczenia zajęć wymaga od studentów spełnienia zazwyczaj kilku kryteriów. Weryfikowane są głównie wiedza i umiejętności, w mniejszym zakresie – kompetencje społeczne opisane w efektach kształcenia. Studenci znają ogólne i szczegółowe zasady zaliczania przedmiotów, są o nich informowani na pierwszych zajęciach. Oceny formułowane są przejrzysto i obiektywnie.

4) System badania losów absolwentów kierunku jest w fazie tworzenia, trudno zatem poddać go ocenie w kontekście efektywności kształcenia oraz przenoszenie wniosków z tychże badań na proces dydaktyczny.

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

1).

Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. W przypadku kształcenia nauczycieli oraz kierunków, dla których określone zostały standardy kształcenia – również ocena spełnienia wymagań odpowiednich standardów;

- ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji. W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów;

- ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów). Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia, w tym poprzez wymianę międzyuczelnianą, międzynarodową;

- ocena prawidłowości: sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów poszczególnych poziomów kwalifikacji;

- ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena systemu kontroli i zaliczania praktyk;
- ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Prawidłowość organizacji kształcenia w ZOD, jeżeli taki ośrodek funkcjonuje w ramach jednostki. Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia;
- ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 40 ust. 1 pkt 2 Statutu Uczelni, Rada Wydziału Ekonomii uchwała plany studiów i programy kształcenia dla ocenianego kierunku studiów. Propozycje planów studiów i programów kształcenia (a także opinie w zakresie procesu dydaktycznego) opracowuje, przy współudziale Koordynatora Kierunku bezpośrednio współpracującego z pracownikami prowadzącymi zajęcia na kierunku „polityka społeczna”, Wydziałowa Komisja Programowa.

A/

Ocena programu kształcenia realizowanego na podstawie standardów kształcenia dla kierunku polityka społeczna (analiza programu obowiązującego od roku akad. 2010/2011).

Program realizowany na II i III roku studiów pierwszego stopnia oraz na II roku studiów drugiego stopnia odpowiada standardom kształcenia dla kierunku polityka społeczna. Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów (1800 godz. na studiach stacjonarnych). Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry (810 godzin). Jest to okres odpowiedni dla zdobycia wymaganej wiedzy i umiejętności, zaś liczba godzin odpowiada minimalnym normom wskazanym w standardach kształcenia. Treści kształcenia dobrane są prawidłowo. Grupa treści podstawowych i kierunkowych jest na obu poziomach studiów realizowana w wymiarze godzinowym odpowiadającym standardom kształcenia. Treści kształcenia odpowiadają wypracowanej w UEP koncepcji nadania kierunkowi polityka społeczna profilu ekonomicznego. Na studiach pierwszego stopnia do 4 semestru jest zachowana równowaga pomiędzy liczbą godzin wykładów i ćwiczeń, natomiast na semestrach 5 i 6 przewagę mają zajęcia w formie wykładów. Łącznie na tych studiach zajęcia inne niż wykłady zajmują 40% czasu zajęć, co stanowi realizację normy wskazanej w standardach. Na studiach drugiego stopnia wyraźnie dominuje forma wykładów, co może skutkować niedoborem zajęć aktywizujących studentów. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia do wyboru (łącznie z seminarium dyplomowym, lektoratami, WF) stanowią 33% godzinowej oferty zajęć. Na studiach drugiego stopnia zajęcia do wyboru (łącznie z seminarium dyplomowym) stanowią 30% godzinowej oferty zajęć. W związku z niewielką liczbą studentów na roku problematyczne może być stworzenie faktycznej możliwości wyboru zajęć w takim zakresie, jak to wynika z przygotowanej oferty (co ma związek z koniecznością przestrzegania minimalnej liczebności grup studenckich). Ten problem ograniczonego wyboru sygnalizowali studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym.

Przyjęta punktacja ECTS jest zgodna z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie – łączna liczba punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia – 180, na studiach drugiego stopnia – 120. Wątpliwości budzi natomiast punktacja przyznana niektórym przedmiotom, np. na studiach pierwszego stopnia wszystkie przedmioty do wyboru otrzymały po 3 punkty ECTS – niezależnie od tego, czy zajęcia są prowadzone po polsku czy w języku obcym. Wydaje się dosyć oczywiste, że nakład pracy studenta w związku z przygotowaniem się do zajęć w języku obcym jest większy niż wówczas, gdy językiem wykładowym jest język

polski. Prawidłowo przypisano 5 pkt. ECTS 120 godz. zajęć z języka obcego i 2 pkt. ECTS 30 godz. zajęć z technologii informacyjnej.

Indywidualizacja procesu kształcenia prowadzona jest poprzez ofertę zajęć do wyboru realizowanych w ramach tzw. indywidualnej ścieżki programowej oraz przewidziane dla najlepszych studentów indywidualne plany i programy kształcenia (§ 7 Regulaminu Studiów). Studenci polityki społecznej w niewielkim zakresie uczestniczą w wymianie międzynarodowej (6 lub 3 studentów roku akademickim) i jest to wyłącznie wymiana w ramach programu Erasmus. Studenci uczestniczą także w okazjonalnej wymianie międzynarodowej (konferencje, seminaria). Pojedyncze osoby biorą udział w 2 międzynarodowych projektach badawczych. Jak na skalę dużej aktywności międzynarodowej UEP, poziom internalizacji studiów na kierunku polityka społeczna uznać należy za niezbyt wysoki.

Sekwencja przedmiotów określona w planie i programie studiów obu poziomów kształcenia układa się według schematu: od treści podstawowych do specjalnościowych. Jest to struktura prawidłowa.

Na studiach pierwszego stopnia obowiązkowe są praktyki zawodowe – przynajmniej 3 tygodnie – do zaliczenia po 4 semestrze. Ten termin realizacji uznać należy za odpowiedni. Wymiar obowiązkowych praktyk studenckich jest zgodny ze standardami kształcenia. Uczelnia opracowała regulamin praktyk (Zarządzenie Rektora z 28.09.2007 r.). Program praktyki zatwierdzany jest przez pełnomocnika Dziekana oraz przez promotora pracy dyplomowej. Przebieg praktyki jest dokumentowany w dzienniku praktyk. Procedura kontroli i zaliczania praktyk jest poprawna. Przedstawiona zespołowi oceniającemu lista podmiotów, w których studenci polityki społecznej odbywają praktyki świadczy o tym, że zdecydowana większość z nich zdobywa doświadczenie zawodowe w instytucjach samorządowych, w towarzystwach ubezpieczeniowych, zakładach opieki zdrowotnej i w organizacjach III sektora. Można zatem uznać, że program praktyk jest powiązany z programem studiów, czemu dodatkowo sprzyja udział promotora w wyborze miejsca praktyki zawodowej. Umowy z pracodawcami przyjmującymi studentów na praktyki mają charakter indywidualny; nie ma umów wieloletnich, dotyczących większej grupy studentów. Często studenci sami starają się o przyjęcie na praktykę u wybranego pracodawcy. Z rozmowy z nauczycielami akademickimi wynika, że znalezienie pracodawcy, który byłby skłonny przyjąć studentów polityki społecznej na praktykę nie jest zadaniem łatwym.

B/

Ocena programu kształcenia dla kierunku polityka społeczna opracowanego wg KRK (analiza programu obowiązującego od roku akad. 2012/2013).

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów (1800 godz. na studiach stacjonarnych; 1080 godz. na niestacjonarnych). Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry (1200 godzin na studiach stacjonarnych; 720 godz. na niestacjonarnych). Liczba semestrów i liczba godzin są wystarczające dla zdobycia wymaganej wiedzy i umiejętności. Na obu poziomach studiów moduły kształcenia podzielone są na cztery bloki: A – przedmioty ogólnoeconomiczne, B – przedmioty kierunkowe, C – przedmioty specjalnościowe, D – przedmioty w języku obcym. Treści kształcenia odpowiadają koncepcji nadania kierunkowi polityka społeczna profilu economicznego. Na studiach pierwszego stopnia blokom B i C przyporządkowano ok. 2/3 punktów ECTS z całego cyklu kształcenia. Na studiach drugiego stopnia blokom B i C odpowiada 75% całościowej punktacji ECTS. Ranga treści programowych związanych bezpośrednio z kierunkiem studiów i specjalnościami jest zatem wysoka.

Dokonując oceny treści kształcenia podkreślić należy atrakcyjność programu i generalnie wysoką trafność w ustalaniu treści poszczególnych przedmiotów. Pewne wątpliwości budzi

jednak konstrukcja programu specjalności komunikacja społeczna, która nie tworzy czytelnej oferty programowej, jednoznacznie powiązanej z wizją absolwenta jako osoby umiejącej budować systemy komunikacyjne w ramach polityki społecznej. Być może ze względu na niezbyt wyrazistą sylwetkę absolwenta, nie jest jasne, czy ma on kompetentnie opowiadać o polityce społecznej, np. w roli dziennikarza, czy też ma być rzecznikiem instytucji sfery socjalnej, czy ma być osobą sprawnie posługującą się różnymi informacyjnymi instrumentami polityki społecznej. W celach kształcenia na tej specjalności akcentuje się komunikowanie w życiu politycznym i gospodarczym bez wyraźnego podkreślania odrębności materii, którą zajmuje się polityka społeczna. Na przykład, zamiast o marketingu politycznym i wyborczym należałoby nauczać o marketingu społecznym, obok lobbingu dobrze byłoby mówić o sztuce społecznych mediacji (w programie są jedynie negocjacje). Nie jest też jasne (nie dostarczono sylabusa), czy przedmiot Etyka zawodowa – dotyczyć ma norm obowiązujących specjalistów od komunikowania, czy wykonujących tzw. zawody socjalne. Na poziomie modułów kierunkowych warto byłoby wprowadzić zajęcia poświęcone samorządowi terytorialnemu w Polsce, gdyż to on w znacznym stopniu tworzy środowisko instytucjonalne, w którym realizowana jest polityka społeczna. Z przeglądu programów zajęć wynika, że zagadnienie to jest podnoszone – siłą rzeczy bardzo skrótowo – tylko na wykładzie z administracji publicznej.

Na podstawie rozmów ze studentami i pracownikami ZO sugeruje wprowadzenie matematyki do oferty zajęć do wyboru dla studentów kierunku polityka społeczna. To ułatwi im zdobywanie wiedzy z zakresu przedmiotów obowiązkowych w większym lub mniejszym stopniu zmatematyzowanych, a ponadto da szansę absolwentom studiów pierwszego stopnia na podjęcie studiów drugiego stopnia na kierunkach ściślej niż polityka społeczna związanych z ekonomią.

Na studiach pierwszego stopnia liczba godzin wykładów w ogólnej liczbie zajęć stanowi 56% - 58% (zależnie od specjalności) na studiach stacjonarnych i 61% - na niestacjonarnych. Na studiach drugiego stopnia wykłady zajmują od 65% do 68% ogólnej liczby godzin przewidzianej na zajęcia. Te proporcje wynikają z uchwały 56 (2011-12) Senatu UEP (nie mniej niż 50% godzin wykładowych). Nie zmienia to faktu, iż dominacja wykładów może skutkować niedoborem zajęć aktywizujących studentów. Pozostaje poza tym nie w pełni wyjaśniona kwestia, czy wykłady są dla studentów zajęciami obowiązkowymi, czy nie. Jeżeli tak – wówczas można wprowadzać na nich elementy konwersatoriów, zlecać studentom wykonanie różnych zadań, dyskutować o lekturach. Przy braku obowiązku udziału w zajęciach takie poczynania aktywizujące są bardzo utrudnione ze względów organizacyjnych. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia do wyboru (łącznie z seminarium dyplomowym, lektoratami, WF, przedmiotami specjalnościowymi obowiązkowymi i do wyboru) stanowią 40% łącznej liczby pkt. ECTS. Na studiach drugiego stopnia zajęcia do wyboru (łącznie z seminarium dyplomowym, przedmiotami specjalnościowymi obowiązkowymi i do wyboru) stanowią 37% łącznej liczby ECTS. Są to proporcje zgodne z ustalonymi w uchwale 56 (2011-12) Senatu UEP. W związku z niewielką liczbą studentów na roku problematyczne może być stworzenie faktycznej możliwości wyboru zajęć w takim zakresie, jak to wynika z programu studiów i podanych tu wyliczeń. Problem faktycznego wyboru w ramach przedmiotów z bloku C i D sygnalizowali studenci podczas spotkania z ZO.

Przyjęta punktacja ECTS jest zgodna z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie – łączna liczba punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia – 180, na studiach drugiego stopnia – 120. Podobnie jak w przypadku „starego” programu kształcenia, wątpliwości budzi punktacja przyznana niektórym przedmiotom, np. na studiach pierwszego stopnia wszystkie przedmioty do wyboru otrzymały po 3 punkty ECTS – niezależnie od tego, czy zajęcia są prowadzone po polsku czy w języku obcym. Wydaje się dosyć oczywiste, że nakład pracy studenta w związku z przygotowaniem się do zajęć w języku obcym jest

większy niż wówczas, gdy językiem wykładowym jest język ojczysty. Generalnie jednak w przypadku większości przedmiotów przyporządkowanie im punktów ECTS nie budzi istotnych wątpliwości.

Indywidualizacja procesu kształcenia prowadzona jest poprzez ofertę zajęć do wyboru realizowanych w ramach tzw. indywidualnej ścieżki programowej oraz poprzez, przewidziane dla najlepszych studentów, indywidualne plany i programy kształcenia (§ 7 Regulaminu Studiów).

Studenci polityki społecznej w niewielkim zakresie uczestniczą w wymianie międzynarodowej (6 lub 3 studentów – zależnie od roku akademickiego) i jest to wyłącznie wymiana w ramach programu Erasmus. Studenci uczestniczą także w okazjonalnej wymianie międzynarodowej (konferencje, seminaria). Pojedyncze osoby mają udział w 2 międzynarodowych projektach badawczych. Jak na skalę dużej aktywności międzynarodowej UEP, poziom internalizacji studiów na kierunku polityka społeczna uznać należy za niezbyt wysoki. Są natomiast prowadzone w uczelni zajęcia w językach obcych. W ocenie nauczycieli akademickich, poziom znajomości języków obcych wśród studentów polityki społecznej jest oczywiście zróżnicowany, ale nie najgorszy – zwłaszcza znajomość bierna. Możliwe zatem jest podniesienie wymagań co do liczby przedmiotów w języku obcym, które student powinien zaliczyć.

Sekwencja przedmiotów określona w planie i programie studiów obu poziomów kształcenia układa się według schematu: od nasycenia programu przedmiotami ogólnoeconomicznymi (blok A), przez wprowadzanie zajęć kierunkowych (blok B), do przewagi modułów realizujących treści specjalnościowe (blok C). Jest to struktura prawidłowa, zakładająca kumulację wiedzy podstawowej i jej dalsze rozwijanie na przedmiotach podejmujących zagadnienia szczegółowe.

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie ma obowiązkowych praktyk zawodowych. Kontakt studentów z praktyką wymaga natomiast, jak wynika z informacji uzyskanych od wykładowców, przygotowanie projektów praktycznych, dotyczących konkretnych instytucji lub sposobów rozwiązywania konkretnych społecznych problemów. Studenci odbywają praktyki obowiązkowo przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów pierwszego stopnia, w wymiarze 3 tygodni. Istnieje również możliwość zaliczenia praktyk poprzez pracę zawodową studenta. Uczelnia zwraca bardzo dużą uwagę na umiejętności praktyczne zdobywane przez studentów i w celu ułatwienia im znalezienia interesującej oferty, na stronie internetowej Uczelni prowadzona jest baza firm oferujących praktyki studenckie. Praktyki te muszą odbywać się w instytucjach, których działalność powiązana jest z zakresem kształcenia na kierunku oraz z wybraną specjalnością. W opinii studentów praktyki są ważnym elementem ich studiów i pomagają poznać przyszły zawód z różnych perspektyw, aby ułatwić przyszły wybór miejsca pracy. Zadowoleni są również z systemu kontroli i zaliczenia praktyk, który w ich opinii działa prawidłowo.

Studenci wybitnie uzdolnieni zgodnie z Regulaminem studiów mogą z ubiegać się o realizację studiów albo ich określonej części według indywidualnych programów kształcenia i planów studiów. Zgoda dziekana jest równoznaczna z przydzieleniem takiemu studentowi opiekuna naukowego. Studenci z niepełnosprawnościami również mogą ubiegać się o indywidualizację procesu kształcenia, wiąże się to m.in. z alternatywną formą egzaminów oraz przystępowaniem do egzaminów w innych terminach. Studenci obecni na spotkaniu wiedzieli, że istnieje możliwość ubiegania się o formę indywidualną studiów, jednakże żaden z nich nie był zainteresowany taką formą studiów.

2) Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne – pomimo zgłoszonych wcześniej uwag i zastrzeżeń – ocenić należy jako tworzące spójną, przemyślaną całość. Podział treści między studia pierwszego i drugiego stopnia – poza pewnymi wyjątkami – przeprowadzono zgodnie z zasadą, by na studiach drugiego stopnia przekazywać wiedzę bardziej zaawansowaną, wymagającą odwołania się do wiedzy podstawowej. Innym dającym się zauważyć kryterium podziału treści nauczania między pierwszy i drugi stopień studiów jest ograniczenie do minimum powtórzeń, co skutkuje uwzględnieniem równorzędnych zagadnień szczegółowych w programach studiów albo pierwszego, albo drugiego stopnia. Studenci zainteresowani kontynuowaniem studiów na tej samej specjalności mają taką możliwość, gdyż obie specjalności są prowadzone na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W opinii wykładowców, po zakończeniu cyklu kształcenia według programu stworzonego na podstawie KRK, potrzebna będzie szczegółowa dyskusja na temat podziału treści między pierwszy i drugi stopień studiów i być może wówczas potrzebne będzie wprowadzenie zmian.

3). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty, odnieść się do stopnia realizacji sformułowanych poprzednio zaleceń, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces zmian programu studiów w aspekcie rozwoju kierunku – nie dotyczy

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Doprecyzowania wymaga struktura kwalifikacji i sylwetka absolwenta specjalności komunikacja społeczna. System praktyk działa na wizytowanym kierunku poprawnie, studenci wspierani są w poszukiwaniu ofert praktyk, ale również rozliczani są z praktycznej wiedzy zdobytej w czasie ich realizacji. Na kierunku stwarzane są odpowiednie możliwości indywidualizacji procesu kształcenia.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne – pomimo zgłoszonych wcześniej uwag i zastrzeżeń – ocenić należy jako tworzące spójną, przemyślaną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

1).

Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia

Wydział zatrudnia 116 nauczycieli akademickich, w tym 11 profesorów, 19 doktorów habilitowanych oraz 84 osób ze stopniem naukowym doktora, 2 magistrów. Dominuje podstawowe miejsce pracy w każdej grupie pracowniczej (odpowiednio: 12, 19, 80). Rozkład osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach jest właściwy.

Na polityce społecznej zajęcia dydaktyczne prowadzi 52 nauczycieli akademickich, z tego 17 osób, to wspomniane powyżej minimum kadrowe.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich

Studia pierwszego stopnia łącznie reprezentowane są przez 35 osób, z tego na poszczególne dyscypliny naukowe przypada: 25 na ekonomię, 4 na finanse, 1 na nauki o zarządzaniu, 1 socjologię i pedagogikę, 2 osoby uprawiają nauki o polityce i 1 – prawo.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich na studiach drugiego stopnia: grupa 33 osób jest zbudowana z 4 profesorów, 8 doktorów habilitowanych, 21 doktorów. Z punktu widzenia dorobku naukowego dominują przedstawiciele nauk ekonomicznych (27), następnie, w liczbie zdecydowanie mniejszej są przedstawiciele finansów (1), nauk o zarządzaniu (2), socjologii (1), filozofii (1), nauk o polityce (1), nauk prawnych (1).

Grono osób wchodzących do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów zbudowane jest z: 2 profesorów, 5 doktorów habilitowanych, 10 doktorów. Dla wszystkich uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Łącznie do minimum kadrowego zgłoszono 17 osób.

Tak szerokie zdefiniowanie minimum kadrowego zapewnia w pełni realizację procesu kształcenia, nasycenie kadrami akademickimi najważniejszych dziedzin i dyscyplin naukowych z punktu widzenia tożsamości kierunku. Silna przewaga przedstawicieli nauk ekonomicznych wynika ze specyfiki uczelni oraz ekonomicznego podejścia do uprawiania i nauczania polityki społecznej.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki

2).

Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa (w tym posiadanie odpowiednich kwalifikacji naukowych i dorobku w danym obszarze wiedzy lub doświadczenia zawodowego, pensum dydaktyczne, wymiar czasu pracy, a w przypadku studiów na poziomie magisterskim/drugiego stopnia - podstawowe miejsce pracy, nie przekroczenie limitu minimum kadrowych, złożenie oświadczenia dotyczącego zaliczenia do minimum kadrowego). Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów. Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu). Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów. Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowe), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

Minimum kadrowe na studiach pierwszego i stopnia stanowią przedstawiciele: ekonomii, nauk o zarządzaniu, socjologii i pedagogiki. Z struktury grup pracowniczych są: profesor, doktorzy habilitowani – 7 oraz doktorzy - 8.

Minimum kadrowe na studiach drugiego stopnia stanowią przedstawiciele: ekonomii, nauk o zarządzaniu, socjologii i pedagogiki. W strukturze grup pracowniczych są: profesor, doktorzy habilitowani oraz doktorzy.

Do minimum kadrowego kierunku „polityka społeczna” studiów pierwszego i drugiego stopnia uczelnia zgłosiła 17 nauczycieli akademickich, w tym 7 samodzielnych (2 z tytułem naukowym profesora i 5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz 10 ze stopniem naukowym doktora. W aktach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Wszystkie te osoby spełniają warunki określone w § 15 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia

studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.), tj.: „Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”, oraz § 13 pkt. 2 tj.: „Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 15, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy”. Każdej ze zgłoszonych do minimum kadrowego osób na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stanowiącym, iż: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”.

Wszystkie te osoby spełniają również warunek ujęty w art. 112a ust. 3 ustawy i art. 9a ust. 1 Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.). Oświadczenia o zaliczeniu do minimum kadrowego ocenianego kierunku zostały złożone przed rozpoczęciem roku akademickiego, nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki. Żaden ze zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich nie przekroczył limitu minimum kadrowych określonego w art. 112a ust. 1 – 2 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 119 ust. 1. pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, akty mianowania i umowy o pracę zawierają informację, czy Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy.

Nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego dysponują wymaganym wykształceniem i dorobkiem naukowych adekwatnym względem oferowanego poziomu, profilu oraz koncepcji kształcenia. Pensum dydaktyczne zaplanowane i realizowane zgodnie z przepisami prawa oraz kryterium merytorycznym.

W minimum kadrowym są reprezentanci obszaru nauk społecznych, przedstawiciele nauk ekonomicznych, socjologii, nauk o polityce, nauk prawnych, finansów i zarządzania, a także nauk humanistycznych reprezentowanych przez przedstawiciela filozofii. Treść efektów kształcenia odnosi się do nauk ekonomicznych, prawnych, nauk o polityce. Dominuje ekonomiczna perspektywa uprawiania polityki społecznej. **Uczelnia określając i zatwierdzając efekty kształcenia dla kierunku polityka społeczna nie spełniła wymogu prawnego, bowiem nie przyporządkowała efektów kształcenia dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych [Uchwała nr 110 i 111 /2011/2012 z 29 maja 2012 roku], dlatego nie można w sposób bezpośredni określić zgodności tej relacji. Można tego jedynie dokonać pośrednio poprzez analizę zawartości treści efektów kształcenia na poziomie studiów licencjackich i magisterskich i skojarzenia ich z dorobkiem naukowym osób tworzących minimum kadrowe. Pod tym względem wydział zapewnia pokrycie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych ujawniających się poprzez zadeklarowane efekty kształcenia, jednocześnie, jak poinformowano ZO, rozważa się poszerzenie tej palety. Jednakże dla dopełnienia wymogu prawnego wymagane jest bezwzględnie skorygowanie (np. poprzez uchwałę) zdefiniowania kierunku studiów przez pryzmat obszarów, dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, mając ciągle na uwadze specyfikę kierunkowych efektów kształcenia oraz reprezentowane obszary nauki przez osoby zgłoszone do minimum kadrowego. Utrzymanie dotychczasowego zapisu będzie oznaczać brak możliwości zaliczenia do minimum kadrowego osób reprezentujących dziedziny i dyscypliny niż nauki ekonomiczne i ekonomię.**

Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji należy stwierdzić, iż minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów jest stabilne. Stabilność minimum kadrowego jest zapewniona, kolejne lata obfitują nowymi habilitacjami i doktoratami. W przypadku przesunięcia terminu obrony wydział udziela prolongaty. Przyjęto generalną zasadę bazowania na własnej kadrze akademickiej, zasady promocji i zatrudniania. W chwili obecnej nie ma potrzeby zatrudniania osób z zewnątrz, bowiem uczelnia posiadając pełnię praw akademickich dokonuje reprodukcji struktur we własnych ramach. Minimum kadrowe od 2009 roku nie ulegało zasadniczej rekonstrukcji, de facto bazuje na stabilnym rdzeniu kadrowym. Dla wszystkich zgłoszonych do powyższego minimum nauczycieli akademickich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, a niewielkie zmiany w jego składzie wynikają w ciągu ostatnich 3 lat m.in. z przypadków losowych (urlopy macierzyńskie – 2 osoby), niewystarczającej liczby godzin zajęć (1 osoba), skorzystania z możliwości przypisania nauczyciela akademickiego do minimum kadrowego innego kierunku studiów (1 osoba) oraz ze złagodzenia przepisów prawnych w zakresie wymagań dotyczących wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych (w 2012 r. + 5 osób). Warto podkreślić, że stopnie naukowe doktora oraz doktora habilitowanego w znacznej mierze uzyskane były na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek studiów. Możliwość wieloletniego i pełnego rozwoju – od magistra do profesora - w macierzystej Uczelni, dodatkowo umacnia stabilność stanu kadrowego ocenianego kierunku studiów. Wyłącznie jeden ze stanowiących minimum kadrowe nauczycieli akademickich (ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) wchodzi w jego skład w innej szkole wyższej.

Uczelnia spełnia wymagania minimum kadrowego niezbędnego do prowadzenia kształcenia na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku polityka społeczna w profilu ogólnoakademickim.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów ocenianego kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi na studiach pierwszego stopnia ok. 1: 12, na studiach drugiego stopnia ponad 1: 7.

Obsada zajęć dydaktycznych właściwa w grupie osób tworzących minimum kadrowe, jest w zgodzie z dorobkiem naukowym i reprezentowanymi dyscyplinami naukowymi. Wydział posiłkuje się ponadto 45 osobami do prowadzenia kierunku polityka społeczna. Są to zarówno samodzielni, jak i niesamodzielni pracownicy nauki. Dysponują dorobkiem naukowym z ekonomii i subdyscyplin (w pełnej ich gamie). Wymiar godzin zajęć dydaktycznych jest zróżnicowany. Stwierdzono przypadek braku adekwatności obsady dydaktycznej [Załącznik. Kryterium nr 4. Obsada zajęć dydaktycznych]. Pracownicy naukowci doświadczają umiarkowanego obciążenia pracą dydaktyczną i administracyjną, wydział stara się, by nie było tzw. „kominów godzinowych” za pracę dydaktyczną [Załącznik. Kryterium nr 4. Obciążenia dydaktyczne].

W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie – nie dotyczy

Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych – nie przeprowadzono hospitacji zajęć dydaktycznych z uwagi na ich nierealizowanie w terminie pracy ZO.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

3).

Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów - procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji kadry dydaktycznej ocenianego kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia;
- systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlupy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności.

Uczelnia urzeczywistnia tradycyjny charakter pracy nauczyciela akademickiego, tj. łącznie roli wykładowcy i badacza. Stanowiska naukowe dotyczą wyłącznie sytuacji finansowanych z grantów. Uniwersytet pozyskuje kadrę akademicką głównie poprzez prowadzone studia doktoranckie. Podstawą polityki kadrowej w Uniwersytecie Ekonomicznym są akty prawne powszechnie obowiązujące, Statut Uniwersytetu, Zarządzenie Rektora UEP nr 15/2010 z 26 marca 2010 r. - „Zasady polityki kadrowej w odniesieniu do nauczycieli akademickich na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu”. Zasady określają kryteria i procedury zatrudniania nauczyciela akademickiego różnego stopnia naukowego i stanowiska. Zasady te nawiązują do strategii UEP i służą realizacji polityki kadrowej, m.in. poprzez informowanie o warunkach zatrudnienia i pracy oraz ścieżce kariery akademickiej.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Ekonomii w latach 2008/2009 – 2011/2012 wskazuje na właściwe prowadzenie polityki kadrowej oraz polityki kształcenia i dyplomowania. W zakresie promocji na kolejnych poziomach nauczania widoczna jest stała wielkość, z wyjątkiem studiów niestacjonarnych. Ilość zakończonych przewodów doktorskich utrzymuje się na poziomie kilkunastu w roku (w tym negatywnie). Uczelnia przeprowadza przewody osobom z zewnątrz. Skala przewodów habilitacyjnych jest zdecydowanie mniejsza (w tym zakończone negatywnie), utrzymuje się na poziomie kilku rocznie. Odnotowuje się stały przyrost kadry akademickiej ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i doktora.

Wszyscy nauczyciele akademicy UEP podlegają ocenie okresowej, czym spełnia się wymogi ustawowe i przepisy wewnętrzne. Ocena przeprowadzana jest na wydziałach, według jednolitych zasad i z zastosowaniem ujednoliconego kwestionariusza, ale wyodrębnionego dla poszczególnych grup pracowniczych: dla lektorów i dydaktyków, dla pracowników niesamodzielnych, samodzielnych pracowników nauki, tytułarnych profesorów. Kwestionariusze oceny są skonstruowane właściwie, obejmują elementy: dydaktyczny, pracę naukową, uczestnictwo w rozwoju kadry naukowej, pracę organizacyjną, informację uzupełniającą, opinie przełożonych i komisji oceniających.

Ocena pracowników naukowo-dydaktycznych dokonywana jest w ramach procedur awansowych (przy uzyskiwaniu stopni naukowych i tytułu naukowego), a także według zapisów przy przechodzeniu na kolejne stanowiska pracy. Nową formą oceny pracy naukowej pracowników jest ranking publikacyjny prezentowany środowiskowo.

Tradycyjnie wykorzystuje się ocenę dydaktyki poprzez hospitację. Dokumentacja pohospitacyjna jest prowadzona prawidłowo. Formułowana ocena odnosi się do spraw formalnych i merytorycznych, materiałów i środków dydaktycznych. Formułowana jest ocena ogólna, czasami wzbogacona komentarzem [Załącznik. Kryterium nr 4. Hospitacje zajęć].

Uczelnia prowadzi w polityce rekrutacji zasadę tzw. rekrutacji otwartej, tj. zatrudniania w drodze otwartego konkursu, która pozwala jednakowo traktować absolwentów różnych uczelni i pozyskiwać kadrę o najlepszych cechach. Przy rozpisywaniu konkursów określa się zapotrzebowanie dydaktyczne. W ostatnim okresie Uczelnia i Wydział zintensyfikowały restrukturyzację kadry uwzględniając, silniej niż dotychczas, strukturę wieku pracowników.

Wydział opracowuje cyklicznie prognozę rozwoju kadrowego a następnie sporządza raport stopnia jego osiągnięcia. Wskazują one kalendarz dojścia do stopni i tytułów naukowych pracowników naukowych,. Ostatnia prognoza obejmuje lata do 2016.

Wydział w ramach polityki kadrowej wspiera rozwój kadry naukowo-dydaktycznej na każdym etapie zatrudnienia, a nawet kształcenia, wykorzystując do tego celu studia doktoranckie. Podejmuje się szereg inicjatyw służących optymalizacji warunków pracy i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych poprzez rozwój indywidualny oraz wzmacnianie kapitału intelektualnego poznańskiego środowiska polityków społecznych. Działania władz wydziału w konsekwencji przynoszą pożądany plon na polu edukacyjnym, podnosząc kompetencje dydaktyczne nauczycieli uatrakcyjniają treści i metody kształcenia.

Tempo dochodzenia do stopni naukowych jest właściwe, większość osób mieści się w wyznaczonych terminach. Narzucenie takiego tempa pracy naukowej nie wpływa negatywnie na jakość publikacji, pracownicy UEP obronili się za „pierwszym podejściem”.

Także dochodzenie do funkcji administracyjnych jest w miarę stabilne i przewidywalne, pracownicy chętnie podejmują się nowych administracyjnych wyzwań, są one uwzględniane w ocenie pracowniczej i np. systemie nagród.

Wydział nie odnotowuje różnic w tempie rozwoju naukowego kobiet i mężczyzn, wiek uzyskiwania stopni naukowych jest podobny. Osobom z obowiązkami rodzinnymi oferowane są elastyczne godziny pracy dydaktycznej oraz bardziej odpowiednie rozłożenie zajęć pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi.

Uczelnia wspiera rozwój zawodowy pracowników poprzez:

- stypendia doktoranckie wszystkich uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich;
- od roku 2012 dotacja dla młodych naukowców oraz uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich;
- finansowe i organizacyjne wsparcie udziału w konferencjach, stażach naukowych, mobilności dydaktycznej, wymianie dydaktycznej i badań źródłowych zagranicznych;
- finansowanie badań naukowych ze środków statutowych;
- finansowanie publikacji prac badawczych we własnym wydawnictwie;
- nagrody rektora za pracę naukową i dydaktyczną;
- stwarzanie dogodnych warunków pracy i poziomu wynagrodzenia;
- inwestycje w kapitał ludzki w postaci szkoleń i kursów podnoszących jakość i efektywność pracy naukowo – badawczej kadry akademickiej;
- wsparcie młodych pracowników naukowych poprzez otwarte dyskusje habilitacyjne, seminaria poprzedzające otwarcie przewodów doktorskich;
- organizowanie letnich szkół z zakresu poszczególnych dyscyplin z udziałem gości z innych ośrodków krajowych i zagranicznych;
- zebrania naukowe katedr z udziałem przedstawicieli nauki polskiej i gości zagranicznych.

Powyższe elementy promocji kadry akademickiej są wykorzystywane w zróżnicowanym stopniu, efektywność podejmowanych działań wyraża się w strukturze kwalifikacji zawodowych, w ankietach ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych, w ilości oraz walorach intelektualnych publikacji, a w konsekwencji w ocenie parametryzacyjnej. W ostatnich pięciu latach nadano 11 stopni naukowych doktora osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, trzy stopnie naukowe doktora habilitowanego oraz trzy tytuły profesora. W okresie podlegającym ocenie przyznano stypendia habilitacyjne, przedłużono już wypłacane (z wyjątkiem roku 2011/2012). Stypendium doktorskie nowo przyznane ostatni raz przydzielono w roku akademickim 2008/2009, podobnie jak i przedłużone. Urlopy naukowe przydziałe się w sposób stały, urlopy bezpłatne nie cieszą się zbyt dużą popularnością, nie udzielono ich od 2010 roku.

Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich Wydziału Ekonomii pracowała m.in. w marcu 2011 roku, w celu ocenienia dotychczasowych osiągnięć pracowników i zaopiniowania

dalszego zatrudnienia pracowników naukowych – 87 osób. Komisja zaopiniowała pozytywnie ww. osoby, kilka osób (9) nie była w stanie ocenić, gdyż nie dostarczyły wymaganych dokumentów. W dniu 03 marca 2010 roku pracowała Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Nauczycieli Akademickich, oceniono wówczas 4 osoby.

Wydział okazał porozumienie dot. wymiany studentów oraz pracowników naukowych, w tym w ramach współpracy w dziedzinie edukacji pomiędzy UEP a National Taippei University, Institut National des Telecommunications. Okazano także dokumentację konkursową na stanowisko profesora [Załącznik. Kryterium nr 4. Dokumentacja konkursowa].

Wydział uczestniczy w uczelnianym konkursie na najlepszą pracę dyplomową (licencjacką, magisterską) oraz pracę doktorską z dziedziny ubezpieczeń gospodarczych i społecznych oraz w dziedzinie problemów pracy i polityki społecznej. Ponadto jako formę promocji (i nagradzania własnej kadry akademickiej) należy potraktować inicjatywę przyznawania nagród pracownikom naukowym [Załącznik. Kryterium nr 4. Wykaz pracowników naukowych, którzy otrzymali nagrody].

Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia.

Spotkanie z kadra akademicką odbyło się zgodnie z planem wizytacji, uczestniczyli w nim członkowie ZO oraz pracownicy wydziału i odpowiedzialni za kierunek studiów polityka społeczna. Rozmowa przebiegała w miłej atmosferze, miała charakter środowiskowej wymiany poglądów. Na wstępie pracownicy UEP zostali zapoznani z misją działania PKA, a w dalszej kolejności z dotychczasowym przebiegiem akredytacji, w szczególności z opiniami wyrażanymi przez studentów. Spotkanie posłużyło także do pozytywnego zweryfikowania treści raportu samooceny oraz stanowiska władz wydziału w kwestiach pracowniczych.

4).

W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych – nie dotyczy

*Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - wyróżniająco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych*

1) Struktura kwalifikacji kadry akademickiej odpowiedzialnej za proces dydaktyczny jest właściwa z punktu widzenia posiadanego wykształcenia i dorobku naukowego. Pracownicy tworzący minimum kadrowe i zasilający kierunek tylko dydaktycznie dają gwarancję osiągnięcia celów edukacyjnych.

2) Wydział zapewnia minimum kadrowe na kierunku polityka społeczna na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Osoby te pokrywają obszary kształcenia i wraz z nimi dyscypliny naukowe, do których zostały przyporządkowane efekty kształcenia. minimum kadrowe jest stabilne i wykazuje powolną tendencję wzrostową, rekrutując z własnego poznańskiego grona. Kierunek kształcenia nie należy do licznych, dlatego też spełnienie relacji ilości nauczycieli akademickich do studentów nie stanowi żadnego problemu. Zajęcia dydaktyczne są obsadzane prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno – organizacyjnym.

3) Polityka kadrowa jest integralnym elementem zarządzania jakością kształcenia oraz kierowania jednostką akademicką. Kadra podlega ocenie i promocji zgodnie z kryteriami

właściwymi dla społeczności akademickiej oraz przepisów wewnętrznych. Rozwój kadrowy ma charakter przewidywalny i jest stymulowany przez odpowiednie działania władz.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte. Ocena poprawności doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe do celów kształcenia i założonych efektów kształcenia. Ocena spójności planowanego rozwoju ocenianego kierunku z rozwojem infrastruktury, w której prowadzone jest kształcenie na tym kierunku. Ocena polityki finansowej uczelni i jednostki w tym zakresie (planowane nakłady na utrzymanie i doskonalenia infrastruktury). Ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Wszystkie sale dydaktyczne są utrzymywane w należyтым porządku technicznym i sanitarnym. Wyposażenie w nowoczesny sprzęt jest standardem. Studenci innych kierunków studiów niż oceniana polityka społeczna mają dostęp do laboratoriów i sal warsztatowych. Zapewniona jest możliwość organizowania wideokonferencji oraz bezpośrednich transmisji. W uczelni działa Centrum Informatyki odpowiedzialne za projektowanie oraz utrzymanie infrastruktury informatycznej we właściwym stanie i ciągłą jej rozbudowę. Poprawa warunków lokalowych nastąpi o oddaniu kolejnych obiektów dydaktycznych (ul. Towarowa). Biblioteka pracuje na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Głównej UEP (Zarządzenie nr 87/2009 Rektora UEP z dnia 27 lipca 2009 roku). Przedstawiona dokumentacja zawiera także kwestionariusz oceny Biblioteki Głównej, który służy do oceny jakości jej pracy.

UEP dysponuje w swych budynkach 86 salami dydaktycznymi o łącznej powierzchni ponad 4,5 tys. m².

Księgozbiór pozyskiwany jest poprzez zakup, dary, wymianę. Wpływ na dobór publikacji mają pracownicy naukowo – dydaktyczni. Informacje o zbiorach Biblioteki dostarcza katalog elektroniczny. Biblioteka gromadzi zbiory także w wersji elektronicznej, co przekłada się bardzo duży dostęp do tych zasobów oraz baz danych (132). Czytelna zapewnia dostęp do książek i czasopism w ilości 350 tys., studenci kierunku polityka społeczna mogą korzystać z ponad 30 tytułów czasopism w wersji drukowanej oraz licznych baz danych.

Zasoby biblioteczne, organizacja jej pracy wspierają proces kształcenia i pracę naukową. Czytelnia mieści 403 stanowiska pracy, powierzchnia biblioteki to 5,6 tys.m² a zbiory drukowane liczą ogółem ponad 450 tys. woluminów książek, ponad 70 tys. wol. czasopism. Charakter księgozbioru jest adekwatny dla kierunku studiów, obejmuje on prace polskich i zagranicznych autorów, monografie, prace zbiorowe, czasopisma, materiały i opracowania naukowe, w postaci tradycyjnej i cyfrowej, dostęp od baz danych krajowych i zagranicznych. Baza dydaktyczna Uczelni przyczynia się do osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Zajęcia prowadzone są w salach wyposażonych w sprzęt multimedialny. Uczelniana Biblioteka w opinii studentów zapewnia studentom dostęp do literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu. Sama infrastruktura biblioteki zapewnia studentom przestrzeń i swobodę uczenia się. Zarówno budynki, w których prowadzone są zajęcia jak i biblioteka

przystosowane są dla osób niepełnosprawnych, mają one swobodę przemieszczania się między salami w trakcie przerw, a także odpowiednie warunki w czasie zajęć.

Wydział zapewnia pełną spójność pomiędzy planowanym rozwojem kierunku polityka społeczna a rozwojem infrastruktury, kierunek jest osadzony w obszarze nauk społecznych i jako taki nie wymaga specyficznej infrastruktury w postaci laboratoriów czy sal specjalistycznych. Wszystkie elementy praktyczne procesu kształcenia realizowane są w okresie praktyk studenckich, przy zaangażowaniu przedstawicieli instytucji sfery społeczno – socjalnej. Literatura wspomaga dydaktykę w należyтым stopniu.

Uczelnia dysponuje środkami finansowymi zapewniającymi ciągłość procesu kształcenia na dobrym poziomie oraz nakładami gwarantującymi badania naukowe prowadzone przez poszczególne osoby czy katedry. Wydział pozyskuje środki z różnych źródeł, krajowych i zagranicznych.

Wydział zapewnia pełną integrację osób niepełnosprawnych ruchowo w płaszczyźnie dostosowania infrastruktury do ich potrzeb. Oględziny sprzętu i infrastruktury pokazały ich właściwe funkcjonowanie i pełną dostępność.

W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio, efektów działań naprawczych, a także ocenić wpływ zmian infrastruktury na możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia i jego jakość – nie dotyczy

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział zapewnia w pełni wszystkie niezbędne warunki dla realizacji procesu kształcenia dla studentów oraz pracowników naukowych. Zasoby biblioteczne co do rozmiaru księgozbioru, struktury oraz obsługi studentów jest na najwyższym standardzie. Odpowiada także najnowszym wyzwaniom techniki.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji /publikacji ich wyników. Ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny (dostęp studentów do nowoczesnego, unikatowego sprzętu i aparatury, nowych technologii, finansowanie zakupu specjalistycznego wyposażenia pracowni i laboratoriów jednostki itp.)

Badania naukowe są wpisane do Karty strategicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009 – 2012. W szeregu celów strategicznych zawarto zalecenie przestrzegania wartości akademickich, na które składają się jakość krytyki naukowej, kształtowanie u nauczycieli akademickich postaw opartych na poszanowaniu wartości akademickich, pobudzaniu aktywności naukowej i wydawniczej w celu poprawy wizerunku i rozpoznawalności uczelni. Awanse naukowe UEP chce osiągnąć poprzez skrócenie czasu pisania prac oraz poprawę ich jakości. Względem nauczycieli akademickich planuje się ponadto doskonalenie ich kwalifikacji, podniesienie mobilności, poprawę funkcjonowania systemu oceny jakości kształcenia. Wsparcie działalności naukowej uczelnia zamierza realizować poprzez podniesienie jakości obsługi działalności naukowej, w dalszej kolejności poprzez powiązanie jakości dydaktyki z systemem motywacyjnym. Budowaniu prestiżu ma służyć poprawa poziomu satysfakcji pracowników z warunków zatrudnienia, promocja

aktywności naukowej poprzez zwiększenie liczby konferencji i podniesienie ich jakości, podejmowanie interdyscyplinarnych przedsięwzięć naukowych. Celem Uniwersytetu jest uzyskanie przez wszystkie wydziały pierwszej kategorii oraz pozyskanie uprawnień do nadawania stopni naukowych, a także stała obecność pracowników naukowych UEP w komitetach PAN, w komisjach i gremiach doradczych.

Uczelnia i wydział zapewniają finansowanie działalności naukowo – badawczej, zestawienie syntetyczne za rok 2011 wskazuje na dysponowanie budżetem na następujące rodzaje badań: projekty badawcze, badania statutowe, badania własne, projekty zagraniczne, programy ramowe UE, inne działania badawcze. Środki te obejmują pokrycie kosztów wykonania badań, wynagrodzenie, materiały, delegacje, usługi, aparatura, inne koszty, narzut i środki na wykorzystanie.

Badania naukowe pracowników wydziału, w tym osób zgłoszonych do minimum kadrowego, za ostatnie pięć lat zasługują na uznanie ze względu na zakres podejmowanych tematów badawczych, ilość publikacji oraz środowiskową obecność UEP w organizacji i uczestnictwie w konferencjach naukowych, w pracach zbiorowych, w zasiadaniu w instytucjach i organizacjach reprezentatywnych dla polityki społecznej czy opiniotwórczych względem organów władzy państwowej. Ciężar prowadzenia badań naukowych wzięły na siebie liczne katedry. Źródła finansowania pochodzą z MNiSW, NCN, z Funduszu Wyszehradzkiego, z UE, z POKL, z Urzędu Miasta Poznania.

W okresie od 2008 do 2014 wydział prowadzi(-ł) 19 projektów badawczych z tematyki ekonomicznej, w tym różnym stopniu powiązanych z polityką społeczną, oraz bezpośrednio do niej nawiązujących: efektywność fiskalna podatku dochodowego osób fizycznych, działania społeczne odpowiedzialne w obszarze zatrudnienia, fundusze inwestycyjne, ubezpieczenia, zasoby ludzkie, inwestycje i potrzeby mieszkaniowe, ceny transferowe, systemy pieniężne, rynek żywności, produkcja rolna, efektywność rynku, rynki pieniężne i kryzysy finansowe, rozwój rolnictwa, państwo wobec wolności gospodarczej, wolność gospodarcza, polityka rolna, renty ekonomiczne.

Badania szczegółowe osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz tworzących minimum kadrowe są zgodne z obszarem zainteresowań polityki społecznej, mieszczą się w jej politykach szczegółowych:

- a) kwestie kryzysu demograficznego;
- b) rola państwa w polityce społecznej;
- c) związki i warianty ekonomii w stosunku do państwa, obywatela i jego potrzeb;
- d) system szkolnictwa różnych szczebli, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia akademickiego (w tym na kierunkach ekonomicznych);
- e) budżety gospodarstw domowych;
- f) rynek pracy i polityka zatrudnienia;
- g) systemy zabezpieczenia społecznego

i bez wątplenia istnienie przyczyniają się do pozytywnej ewolucji uprawianej dydaktyki. Oddziaływanie to uwidacznia się treścią i profilem kształcenia, materiałem dydaktycznym.

Wydział prowadzi transparentną polityką wspierania finansowego badań naukowych, dotacja obejmuje młodych pracowników nauki, uczestników studiów doktoranckich. Osoby te uczestniczą ponadto w postępowaniu konkursowym na rozdział środków na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych. Pracownicy naukowcy starsi stażem akademickim i wyższym stopniem naukowym korzystają także ze wsparcia w ramach środków zewnętrznych oraz własnych UEP.

Wydział okazał dokumentację potwierdzającą utrzymywanie kontaktów międzynarodowych i środowiskowych o charakterze naukowym oraz z podmiotami zewnętrznymi (np.

przedstawicielami sektora nowoczesnych usług). Zestawienie przyjazdów gości zagranicznych jest bardzo obszerne i potwierdza utrzymywanie ożywionych kontaktów naukowych i dydaktycznych. Przyjazdy te (w latach 2010 - 2012) posłużyły do przeprowadzenia: warsztatów, wizyt monitoringowych, realizacji programu, projektu, wykładu otwartego, konsultacji i rozmów, udziału w szkole letniej, sporządzenia recenzji, udziału w szkoleniu. Jednocześnie pracownicy wydziału (prowadzący kierunek polityka społeczna) podejmowali wyjazdy zagraniczne do różnych państw (w tym ważnych z punktu widzenia polityki społecznej).

Kierunek kształcenia nie wymaga dysponowania specjalną aparaturą i laboratoriami badawczymi, jednakże aspekty praktyczne nauczania są osiągnięte w miejscu realizacji praktyki studenckiej oraz na zajęciach o takim charakterze. Stan zaplecza dydaktycznego zasługuje bez wątpienia na ocenę pozytywną, zarówno w odniesieniu do wyposażenia sal dydaktycznych jak i zasobów bibliotecznych.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić ewentualną zmianę stopnia oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces rozwoju kierunku – nie dotyczy

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - wyróżniająco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia i wydział prowadzi ukierunkowane badania naukowe w kierunkach kształcenia. Zapewnia ich właściwą organizację oraz finansowanie wewnętrzne oraz zewnętrzne. ZO uznał za wartościowe publikacje z obszaru polityki społecznej. Pozostają one w pełnej zgodności z kierunkiem studiów, ponadto są zasilane w sposób pośredni przedstawicielami innych dyscyplin ekonomicznych. Obecność środowiskowa kadry akademickiej poprzez prace naukowe, konferencje, pełnienie funkcji eksperckiej jest dowodem uznania zarówno ze strony innych ośrodków akademickich, jak i ośrodków władzy (na szczeblu województwa i ogólnokrajowym). Wymiana międzynarodowa jest prowadzona, obejmuje studentów i nauczycieli, jej pokłosiem jest przenoszenie dobrych praktyk na poziom dydaktyki.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

I).

Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji- uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia. Ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia).

Rekrutacja na I stopień studiów na wydziale i kierunku polityka społeczna odbywa się zgodnie z uchwałami Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu określającymi limity przyjęć dla poszczególnych kierunków. Warunki przyjęcia na kierunek nie wprowadzają żadnych ograniczeń eliminujących kandydatów na studia poza wiedzą i umiejętnościami potwierdzonymi ocenami na świadectwie maturalnym. Wielkość limitu (90 osób) odpowiada wizji rozwoju organizacji kształcenia na tym kierunku, zakładającej m.in. „Elitarność – zachowanie niewielkiej liczby studentów pozwalającej na bliskie kontakty (eliminacja anonimowości) studentów i kadry dydaktycznej; w tym celu organizowane są m.in. warsztaty wyjazdowe, mecze siatkówki.” Niewielka liczba studentów ułatwia również organizowanie praktyk zawodowych, w ramach których słuchacze mają możliwość uczestnictwa w rozwiązywaniu praktycznych problemów z zakresu przedmiotowego kierunku studiów i wybranej specjalizacji. Generalnie w rekrutacji na studia I stopnia, oprócz woli osoby

zainteresowanej, decydują wyniki nauczania potwierdzone wynikami na świadectwie maturalnym.

Przyjęcia na stacjonarne studia II stopnia odbywają się także na wydział i kierunek, przy czym przyjęcie absolwentów studiów stacjonarnych pierwszego stopnia UEP z roku akademickiego 2011/2012 oraz absolwentów Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w Gnieźnie, Kaliszu, Koninie i Pile z roku akademickiego 2011/2012 na stacjonarne studia II stopnia, w ramach puli miejsc, odbyło się na podstawie średniej ocen ze studiów (z wyłączeniem ostatniego semestru).

Przyjęcia pozostałych kandydatów (w tym absolwentów UEP i absolwentów PWSZ, którzy nie zostali zakwalifikowani na studia na podstawie średniej ocen) na stacjonarne studia II stopnia odbyło się na podstawie wyników pisemnego testu kwalifikacyjnego, obejmującego część w języku obcym oraz ogólną wiedzę w dziedzinie nauk ekonomicznych i kierunkową (łącznie około 100 pytań). Szczegółowe zasady rekrutacji określa uchwała nr 68 (2010/2011) Senatu UEP z dnia 21 kwietnia 2011 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów.

Na kierunku nie prowadzi się studiów niestacjonarnych ze względu na brak zainteresowania taką formą studiów ze strony absolwentów szkół średnich. Przy obecnej liczbie studentów brak jest przesłanek wskazujących na istnienie dysproporcji między liczbą studentów, kadrami i bazą infrastrukturalną.

System KRK został wprowadzony w roku akademickim 2012/2013. Ze zrozumiałych względów brak jest empirycznych doświadczeń, a zwłaszcza ocen studentów dotyczących nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów. Koncepcje autorskie widoczne dla poszczególnych przedmiotów można uznać za podstawę stwierdzenia o braku w tej dziedzinie dysproporcji.

2).

Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandardyzowane.

System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Na podstawie prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych i sposobu ich oceny można stwierdzić osiągnięcia studentów w zakresie wiedzy objętej programem nauczania, jak też znajomości podstawowych kategorii oraz rozumienia istoty dylematów stojących przed polityką społeczną państwa. Formularze wykorzystane do sprawdzania osiągnięć studentów są świadectwem merytorycznej zgodności między wymogami określonymi w sylabusach oraz stosowanymi w trakcie zaliczeń i egzaminów. Wiele uwagi przywiązuje się do ujednolicenia uzyskiwanych efektów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Widać to zarówno w programach i sylabusach, jak i pisemnych pracach egzaminacyjnych i zaliczeniowych.

3).

Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, i ułatwiania studentom wykorzystania możliwości stwarzanych przez ten system zarówno w kraju jak i za granicą. Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy).

Uczelnia umożliwia studentom udział w wielu wymianach, m.in. Erasmus, MOST, a także organizuje liczne projekty ułatwiające wejście na rynek pracy. Wiele oferowanych na uczelni

możliwości wyklucza studentów wizytowanego kierunku z powodu braku matematyki i niewielkiej liczby przedmiotów ekonomicznych. Studenci wiedzą, co to są punkty ECTS oraz, że odzwierciedlają one ich nakład pracy włożony w zaliczenie danego przedmiotu, w odczuciu studentów są one przydzielane w sposób logiczny i zgodny z ich nakładem pracy. Uczelnia umożliwia studentom udział w badaniach naukowych prowadzonych na uczelni oraz zapewnia studentom i grupom naukowym opiekuna naukowego.

Najczęściej zgłaszaną przez studentów uwagę do programu studiów, o istotnym znaczeniu z punktu widzenia mobilności studentów i możliwości kreowania ścieżki kształcenia po rozpoczęciu studiów, jest brak w programie zajęć z matematyki ograniczający podejmowanie decyzji w sprawie ewentualnej zmiany kierunku lub też równoległych studiów na innym kierunku. Formalnie istnieje taka możliwość, ale różnice programowe, a zwłaszcza ów brak matematyki wymaga dużych nakładów dodatkowej pracy. Studenci są dobrze zorientowani o możliwościach kreowania własnej ścieżki kształcenia przy wykorzystaniu ECTS. Mogą być w nią wkomponowane elementy obejmujące zajęcia na innych uczelniach w kraju lub poza jego granicami. Rozwijająca się współpraca międzynarodowa w uczelni na wydziale i w ramach kierunku jest dostateczną podstawą do pozytywnej oceny podjętych w tym zakresie działań. Taką ocenę wyrażali również pracownicy naukowo-dydaktyczni na spotkaniu z ZO. Podkreślano między innymi zaangażowanie studentów w międzynarodowe formy wymiany i uzyskiwane efekty (wystąpienia studentów na konferencjach i kongresach).

Obserwowany kierunek podjętych działań pozwala oczekiwać, że w miarę gromadzenia doświadczeń związanych z prowadzonym kierunkiem, wzrastać będzie wymiana międzynarodowa w zakresie form uzupełniających aktywność studentów, jak też w obszarze przedmiotowym dotyczącym formy podstawowej tj. odbywania w mniejszej lub większej części studiów pierwszego lub drugiego stopnia na uczelniach zagranicznych. Należy też oczekiwać, że wzrośnie udział studentów zagranicznych studiujących oceniany kierunek w UEP.

4).

Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się; bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia. Ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności. Ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów.

Opieka materialna i socjalna oferowana jest studentom w postaci stypendiów socjalnych, specjalnych, zapomóg i miejsc w akademikach. Jedynym minusem jaki studenci dostrzegają w tym systemie jest pierwszeństwo przyznawania miejsc osobom z pierwszego roku studiów I stopnia, co powoduje, że wiele osób z pierwszego roku studiów II stopnia, którzy dopiero co rozpoczęli studia w Poznaniu mają utrudniony start. Stypendia socjalne przyznawane są mniej niż 10% studentów studiujących na ocenianym kierunku. Stypendia wypłacane są w terminie, a studenci zadowoleni są z funkcjonowania systemu stypendialnego. Otrzymywane przez nich stypendia rektora dla najlepszych studentów są dla nich motywacją do dalszej nauki oraz poszerzania swojej wiedzy. Faktem, na który warto zwrócić uwagę, jest to, że stypendia przyznaje bezpośrednio dziekan oraz rektor, a nie powołane do tego komisje stypendialne mimo, że Parlament Studentów wydelegował swoich przedstawicieli zarówno do Wydziałowej jak i Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Uczelnia wspiera rozwój zawodowy studentów poprzez organizację licznych projektów, które umożliwiają wejście na rynek pracy, np. Kadry dla Gospodarki, jednakże wiele z tych projektów ma zamknięte drzwi dla studentów wizytowanego kierunku przez brak w programie studiów matematyki oraz niewielką liczbę przedmiotów ekonomicznych. Uczelnia dysponuje również bazą praktyk, z której studenci mogą skorzystać podczas szukania interesującej ich oferty. Kulturową i społeczną działalność uczelnia wspiera poprzez działające liczne organizacje studenckie oraz koła naukowe.

Studenci obecni na spotkaniu nie byli zapoznani z zakładanymi efektami kształcenia, dlatego nie byli w stanie ocenić przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych w procesie realizacji celów kształcenia. W opinii studentów zgodnie z programem przedstawianym przez prowadzących proponowane materiały są przydatne i umożliwiają rozszerzenie wiedzy zdobytej w trakcie zajęć.

Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej

Według studentów mocną stroną wizytowanego kierunku są zajęcia prowadzone przez pracowników Katedry Pracy i Polityki Społecznej, jednakże w opinii studentów program kształcenia przewiduje zbyt małą liczbę takich zajęć. Studenci uważają, że jest to Katedra najbardziej związana z wydziałem merytorycznie, dlatego chcieli by aby zajęć tych było więcej. Decyzje o wyborze kierunku nie były przypadkowe. Zostały podjęte przy znajomości Uczelni, jej struktury wydziałowej i oferty kierunkowej. Studenci wysoko ocenili zakres ogólnodostępnych informacji na ten temat. Wskazywali, wśród czynników decydujących o atrakcyjności kierunku, uzupełniający charakter względem kierunków „czysto ekonomicznych” oraz osobiste preferencje podyktowane przyszłą pracą zawodową. Uznali też, na podstawie zgromadzonych doświadczeń, że na polityce społecznej jest „wyższy poziom kształcenia”.

Do słabych stron studenci zaliczają:

- a) brak matematyki na choćby podstawowym poziomie oraz niewielką liczbę przedmiotów ekonomicznych;
- b) powtarzanie treści przekazywanych na różnych przedmiotach wynikające z powielania prowadzącego oraz powtarzających się specjalności;
- c) niewielką liczbę zajęć realizowanych w języku obcym, a jeżeli są one już realizowane, to na jednych zajęciach obecni są studenci całego wydziału;
- d) że jeden prowadzący na kierunku polityka społeczna wykłada więcej niż jeden przedmiot, co skutkuje brakiem pomysłu na prowadzenie kolejnych zajęć i powtarzaniem treści;
- e) powielanie specjalności (na studiach I i II stopnia) co również skutkuje powielaniem treści i brakiem osiągania nowych efektów kształcenia;
- f) ograniczony dostęp do wybranych zajęć prowadzonych w ramach Programu Kadry dla Gospodarki.

System oceny osiągnięć studentów zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, potwierdzone jest to możliwością wglądu do własnych prac.

Opinie studentów na spotkaniu z Komisją nie mogą stanowić podstawy do uogólnień z powodu małej liczby osób biorących udział w spotkaniu (zaledwie kilkanaście osób). Uzyskane wypowiedzi można traktować co najwyżej jako sygnały, być może incydentalne przypadki.

Ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej dydaktycznej i materialnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów.

Oceniany kierunek studiów jest prowadzony na Wydziale Ekonomii UEP dopiero od kilku lat. Gromadzenie doświadczeń, brak rutyny oraz wzmożone zainteresowanie kierunkiem ze strony wydziału i uczelni jest w pełni zrozumiałe i wyraźnie widoczne. Bez trudu można też dostrzec wielokierunkową aktywność kadry związanej z kierunkiem, a w szczególności koordynatora kierunku. Można się było o tym przekonać przy okazji spotkań z kierownictwem uczelni i wydziału. Duże zaangażowanie w sprawy i problemy dotyczące ocenianego kierunku były też widoczne wyraźnie na spotkaniu z kadrami dydaktyczną.

Studenci zadowoleni są z opieki jaką oferuje im Wydział Ekonomiczny, mogą liczyć na wsparcie w trakcie rozwoju. System opieki materialnej od strony studentów funkcjonuje bez zastrzeżeń, a świadczenia wypłacane są w terminie. Studenci obecni na spotkaniu nigdy nie zgłaszali formalnych skarg do władz wydziału, dlatego nie można ocenić poziomu zadowolenia ze sposobu ich rozstrzygania. Wnioski studenci składali głównie w sprawach wyrażenia zgody na dodatkowy termin egzaminu lub w przypadku studentów z niepełnosprawnościami na zmianę formy egzaminu, są oni zadowoleni ze sposobu rozpatrywania wniosków i decyzji wydawanych na korzyść studentów.

Studenci mogą korzystać z wielu form opieki i wsparcia w procesie uczenia się. Swoje zainteresowania mogą rozszerzać uczestnicząc w działalności studenckich kół naukowych. Z ogólnej liczby 47 kół funkcjonujących w Uczelni, wskazać należy przede wszystkim koła bezpośrednio związane z prowadzonymi w ramach kierunku specjalnościami. Chodzi w szczególności o: SKN „Haer”; SKN „Pryzmat”; SKN „Stosunków Międzynarodowych Asset”. Studenci mogą też korzystać z pomocy opiekunów grup, w szczególności w pierwszym okresie nauki. Szczególne, bezpośrednie kontakty z opiekunami seminariów dyplomowych i magisterskich są okazją do zwrócenia się o pomoc i radę niemal we wszystkich sprawach dotyczących toku studiów, jak też ewentualnych trudności związanych z pobytem na uczelni. Wszyscy nauczyciele akademicy deklarują możliwość niemal bezpośredniego kontaktu. Przy ich pomocy można zwracać się do prowadzących zajęcia we wszystkich sprawach związanych z danym przedmiotem czy tokiem studiów. Tą drogą można uzyskać wiele szczegółowych odpowiedzi oraz rad dotyczących bieżących problemów związanych z tokiem studiów.

Treści podane w sylabusach stanowią kompleksowe ujęcie informacji ułatwiających kontakt z prowadzącym zajęcia oraz dotyczących tematyki zajęć, wymogów egzaminacyjnych i zaliczeniowych, podstawowej i uzupełniającej literatury oraz form weryfikacji wiedzy.

Po zapoznaniu się z sylabusami każdy student posiada standard informacji ułatwiających samoocenę. W sposobie przygotowania sylabusów zwracają uwagę spisy literatury, w których uwzględniono pozycje dostępne dla studentów, właściwe pod względem zakresu merytorycznego treści, aktualne i co najważniejsze nie nazbyt liczne.

W przypadku wyborów z ograniczonym dostępem (np. specjalizacji, promotora) stosowane są kryteria ściśle związane z uzyskiwanymi rezultatami studiów. Jest to czynnik motywujący, poza dostępem do stypendiów naukowych, do studiów na drugim kierunku, czy też do indywidualnego toku studiów.

Studenci ocenianego kierunku mogą korzystać z różnych form wsparcia materialnego, których zasady są jednolite dla wszystkich studentów. Wsparcie finansowe dla studentów ocenianego kierunku jest prowadzone na zasadach ustalonych instytucjonalnie ustawą prawo

o szkolnictwie wyższym określające podstawowe formy pomocy stypendialnej obejmujące: - stypendia socjalne, - stypendia na wyżywienie, - stypendia socjalne z tytułu zamieszkania w wynajętym obiekcie, - stypendia socjalne dla osób niepełnosprawnych, - stypendia za wyniki w nauce, - stypendia za wyniki w sporcie, - stypendia rektora dla najlepszych studentów/doktorantów, - stypendia ministra za osiągnięcia w nauce, - zapomogi.

Uczelnia dysponuje trzema domami studenckimi o łącznej liczbie 551 miejsc w pokojach jedno i dwuosobowych z bezpośrednim dostępem do pełnego węzła sanitarnego. W każdym z domów studenckich znajduje się ogólnodostępny klub oraz sala telewizyjna. W każdym pokoju znajdują się przyłącza internetowe, telewizyjne i telefoniczne. W zależności od standardu koszt zakwaterowania w akademiku mieści się w przedziale 420-460 zł. Poza tym w Uczelni funkcjonuje bezpłatne biuro internetowe ułatwiające studentom wyszukiwanie kwater. Na terenie uczelni działają trzy bufety studenckie oraz dwie kawiarenki. Są one łatwo dostępne w sensie ich rozmieszczenia i ilości miejsc, jakimi dysponują.

W czasie spotkania ze studentami nie pojawiały się zastrzeżenia w stosunku do gospodarowania miejscami studenckimi i zasad ich rozdziału.

Władze Uczelni w porozumieniu z Parlamentem Studenckim oraz Radą Doktorantów ustalają szczegółowe kryteria przyznawania stypendiów w ramach swobody dysponowania funduszem stypendialnym w granicach przewidzianych zapisem ustawowym.

Studenci wizytowanego kierunku mają dostęp do materiałów niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Prowadzący przekazują dodatkowe materiały studentom poprzez platformę internetową Moodle. Studenci w procesie samodzielnego uczenia się wykorzystują dodatkowe materiały, a także literaturę polecaną przez prowadzących. Studenci zadowoleni są z pracy dziekanatu. Jako minus wskazują, że niektórzy promotorzy ustalają średnią powyżej której przyjmują studentów, studenci nie są o tych wymaganiach informowani wcześniej tylko gdy zaczynają szukać promotora. Są także promotorzy, którzy powodują bardzo szerokie tematy prac, aby to sam student mógł sprecyzować zakres pracy.

5).

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio – nie dotyczy

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji na studia na poziomie pierwszym i drugim są zgodne z przepisami prawa i specyfiką nauczania na kierunku polityka społeczna. Nie zawierają zapisów dyskryminujących. Wielkość rekrutacji jest adekwatna do zasobów kadrowych oraz woli utrzymania kształcenia na akademickim poziomie.
- 2) System oceny osiągnięć jest obiektywny i przejrzysty oraz skierowany na proces uczenia się, tylko w przypadku nielicznych przedmiotów obserwowane jest powtarzanie treści wynikające z tego samego prowadzącego. Powtarzanie treści związane jest też z ponownym wyborem (na studiach II stopnia) tej samej specjalizacji, co skutkuje tylko niewielkim poszerzeniem zakresu wiedzy.
- 3) Uczelnia umożliwia studentom korzystanie z wymian ogólnopolskich i zagranicznych, oraz stosuje system punktów ECTS w celu indywidualizacji procesu kształcenia.

- 4) Studenci zadowoleni są z funkcjonującego na Uczelni systemu pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej rozwojowi naukowemu sprzyja również bezproblemowy dostęp do materiałów niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, m.in. przez platformę internetową Moodle.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

1).

Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów
Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji. Ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym dostosowywania do zmieniających się potrzeb interesariuszy zewnętrznych oraz potrzeb i możliwości interesariuszy wewnętrznych. Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia, ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia. Ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (zwany dalej WSZJK lub Systemem) funkcjonuje w Uczelni na mocy Uchwały nr 3 (2010/2011) Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 24 września 2010 r. i traktowany jest jako narzędzie realizacji przyjętej w uczelni strategii zapewnienia jakości kształcenia. Bezpośredni nadzór nad funkcjonowaniem WSZJK posiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia powołany na kadencję 2012-2016 Zarządzeniem Rektora UE nr 68/2012 z dnia 12 października 2012 r. Zakres obowiązków Pełnomocnika obejmuje w szczególności: inicjowanie działań i analizę ich efektów w zakresie Jakości kształcenia, współpracę z Prorektorem ds. Edukacji i Studentów oraz dziekanami wydziałów, monitorowanie przestrzegania zasad i procedur związanych z realizacją zadań dydaktycznych Uczelni oraz warunków infrastrukturalnych w salach dydaktycznych Uczelni oraz wnioskowanie do władz Uczelni o podejmowanie działań w dziedzinie jakości kształcenia. W dniu 21 września 2012 r. Senat Uczelni podjął Uchwałę nr 6 (2012/2013) w sprawie powołania na kadencję 2012-2016 Senackiej Komisji ds. Kształcenia, której zakres działania ustalił Uchwałą nr 36 (92012/2013) z dnia 26 października 2012 r. Ogólnym celem działalności Komisji jest kreowanie koncepcji związanych z doskonaleniem systemu kształcenia w Uniwersytecie.

System zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie Ekonomicznym opiera się na celach głównych i szczegółowych. Do celów głównych należą: kształtowanie kultury jakości, wsparcie polityki Uczelni w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Za cele szczegółowe przyjęto: zapewnienie zgodności jakości kształcenia z przepisami prawa dotyczącymi szkolnictwa wyższego, monitorowanie, ocena i doskonalenie procesu jakości kształcenia, gromadzenie i udostępnianie informacji o procesie kształcenia w Uczelni. Na działania zamierzające do realizacji przyjętych celów składają się: planowanie procesu kształcenia, monitorowanie jego przebiegu, ocenę i doskonalenie procesu kształcenia, gromadzenie informacji o ofercie edukacyjnej, zasobach i efektach kształcenia, dostarczenie zainteresowanym podmiotom informacji o ofercie kształcenia, programach studiów oraz ocenie jakości kształcenia.

Na Wydziale Ekonomii nadzór nad jakością kształcenia, oprócz władz dziekańskich, sprawują powołane przez Radę Wydziału w dniu 7 września 2012 r. Wydziałowe Komisje m.in. do

spraw: Programowania Studiów; Systemu Jakości Kształcenia; Oceny Nauczycieli Akademickich; Systemu Jakości Kształcenia, a także Pełnomocnicy Dziekana - ds. Praktyk Studenckich oraz Systemu Jakości Kształcenia. W zakresie działań dotyczących tworzenia, modyfikacji i weryfikacji programów studiów na prowadzonych kierunkach, w tym ocenianym kierunku „polityka społeczna” powołano koordynatorów kierunków. Stosowanie ustalonych przez WSZJK procedur umożliwia kontrolę nad konstrukcją programów studiów oraz jakością kształcenia. Zapewnia to wielostopniowy proces doskonalenia i akceptacji wprowadzanych zmian programowych tj.: tworzenie lub zamykanie kierunków i specjalności lub zmiany w zakresie programów kształcenia lub treści programowych.

Istotnym elementem służącym realizacji celów określonych w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia poprzez zapewnienie jakości kadry dydaktycznej są zasady i procedury selekcjonowania kandydatów do pracy w jednostce w oparciu o określone kryteria jakościowe, przeprowadzanie okresowych ocen kadry dydaktycznej, hospitacja wszystkich zajęć dydaktycznych, a także ankietyzacja studentów.

Zasady polityki kadrowej w odniesieniu do nauczycieli akademickich precyzują zasady zatrudnienia pracowników na poszczególnych stanowiskach związanych z prowadzeniem procesu dydaktycznego. Okresowe oceny pracowników, obejmują osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz wyniki ankiet wypełnianych przez studentów. Okresowej oceny nauczycieli akademickich dokonują kolejno Wydziałowa i Uczelniana Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich.

Zasady przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych zostały określone w Załączniku nr 5 do Uchwały nr 3 (2010/2011) Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Hospitacje powinny być dokonane na wszystkich zajęciach dydaktycznych (zalecenie WSZJK) przez kierowników katedr realizujących poszczególne przedmioty, bądź przez osoby przez nich wskazane (opiekunów naukowych). Wyniki hospitacji wpisywane są na przewidzianym do tego sprawozdaniu i omawiane z osobą hospitowaną. Celem hospitacji jest przede wszystkim sformułowanie zaleceń doskonalących. Ogólne wyniki hospitacji przedstawiane są na zebraniu katedry, w wnioski z hospitacji uwzględniane w ramach okresowej oceny pracowników.

Studenci dokonują oceny zajęć dydaktycznych w oparciu o ankietę. Ankiety przeprowadzane są w formie elektronicznej, systematycznie - po zakończeniu każdego semestru zajęć (przez dwa tygodnie po zakończeniu sesji egzaminacyjnej). Ocenie podlegać powinny, zgodnie z zaleceniami WSZJK, wszystkie zajęcia dydaktyczne, zaś proces prowadzenia oceny jest trwały – ocena opiera się na trwałych kryteriach zapewniających możliwość monitorowania zmian w długim okresie. Oceny dokonywane są w oparciu o odpowiednie kwestionariusze dla poszczególnych form zajęć. Ocenie podlegają następujące obszary: uczestnictwo w zajęciach i ocena pracy własnej studenta, organizacja i prowadzenie zajęć, zaliczenie przedmiotu, zachowanie prowadzącego zajęcia oraz ocena wyników nauczania. Poszczególne obszary są punktowane w skali od 1 do 5. Dostęp do wyników ankiety mają pracownicy w odniesieniu do prowadzonych przez siebie zajęć, kierownicy katedr w odniesieniu do zatrudnionych w nich pracowników, władze rektorskie, dziekańskie oraz członkowie komisji ds. oceny pracowników mają dostęp do wszystkich danych, w tym w odniesieniu do poszczególnych pracowników i grup pracowników. Wyniki badań ankietowych przeprowadzanych przez studentów są semestralnie udostępniane poprzez system e-Kadry oraz analizowane i omawiane na Konferencji Dydaktycznej corocznie organizowanej w Uniwersytecie.

Funkcjonujące w Uczelni Biuro Rekrutacji i Karier zlokalizowane w ramach Działu Marketingu pełni funkcję agencji zatrudnienia. Do szczegółowego zakresu działalności Biura należy: udostępnianie ofert praktyk i pracy (oferty te zamieszczane są przez Biuro na stronie internetowej); udostępnianie materiałów informacyjnych od pracodawców, poradników, pism branżowych związanych z rynkiem pracy; udzielanie pomocy w przygotowywaniu

dokumentów aplikacyjnych; obsługa realizacji praktyk nieobowiązkowych (zbieranie ofert, prowadzenie dokumentacji). Biuro zajmuje się również ankietą przeznaczoną do monitorowania losów zawodowych absolwentów śledzenia losów absolwentów.

Komisja w ramach pobytu w dniach 23-24 listopada 2012 roku skoncentrowała się głównie na materiałach dotyczących okresu wcześniejszego. Zapoznała się z działalnością w zakresie: - hospitacji współpracowników, - hospitacji przełożonych, - badania opinii studentów o zajęciach, a także z trybem postępowania na etapie dyplomowania.

W sprawie hospitacji najobszerniejszych wyjaśnień udzielał Koordynator Kierunku. Z naciskiem podkreślił, że system hospitacji przede wszystkim służy poprawie jakości prowadzonych zajęć. Wyniki hospitacji omawiane są na zebraniach katedr obsługujących dydaktycznie kierunek. Przedmiotem analizy i oceny są głównie treści programowe, sposób przekazywania wiedzy i umiejętności, wykorzystanie czasu, formy aktywności studentów, a także oceny. Celem hospitacji nie są oceny pracowników. Rozmowy toczą się wokół problemów, na tematy związane z procesem dydaktycznym oraz jego doskonaleniem. Na zebraniach katedr omawiane są także zagadnienia związane z koordynacją treści różnych przedmiotów oraz dyskutowane są propozycje dotyczące rozwoju kierunku (nowa specjalność). Wiele miejsca zajmują problemy jakości kształcenia i sposobu jej weryfikacji w badaniach studentów (świadectwem aktywności w tym zakresie jest protokół z zebrania Katedry z dnia 1 kwietnia 2010r.). Z wyników badań przeprowadzonych wśród studentów z czerwca 2009 wynika między innymi, że z badanych 25 osób na temat spełnienia oczekiwań przez kierunek studiów w skali 10 punktowej (10 max), 19 osób oceniło kierunek na 7 lub więcej.

Studenci dobrze ocenili stosunek prowadzących do studentów. Zastrzeżenia dotyczyły „zbyt dużego nacisku na teorię”, „mało praktyki”. Przy ocenie poszczególnych przedmiotów w skali 1-5, wszystkie oceny należały do przedziału (3,4; 4,3), gdzie 3,4 uzyskała dostępność literatury, a 4,3 przygotowanie merytoryczne wykładowców. Z Raportu z badań przeprowadzonych w semestrze letnim 2010/2011 wynika, że prawie 80% badanych jest zadowolonych ze studiów na ocenianym kierunku. Wśród postulatów studentów pojawia się potrzeba zmiany proporcji między teorią i praktyką, na korzyść praktyki, a także zwiększenie ilości zajęć z przedmiotów finansowych. Studenci proponują także współpracę z instytucjami społecznymi, jako możliwość sprawdzenia wiedzy w praktyce.

Syntetyczna ocena w skali 1-5, (1- zdecydowanie nie, 5- zdecydowanie tak) uzyskana w przeprowadzonych badaniach była następująca: - treści prezentowane na zajęciach pokrywały się z treściami z innych przedmiotów – 2,88; - w trakcie zajęć kształcona jest umiejętność wyciągania wniosków – 3,62; - w podejściu prowadzącego widać było „pomysł” na to jak prowadzić ten przedmiot – 3,65; - zajęcia były prowadzone w sposób ciekawy – 3,71; - polecam innym studentom wybieranie tego przedmiotu – 3,76; - zajęcia pozwalały zrozumieć otaczającą nas rzeczywistość – 3,78; - w trakcie zajęć była możliwość prowadzenia dyskusji wymiany argumentów oraz wypowiedzi ustnych – 3,89; - w trakcie zajęć prowadzący nawiązywał dobry kontakt ze słuchaczami – 3,91. Generalnie ujmując oceny te są wykładnią jakości pracy pracowników naukowo-dydaktycznych. Biorąc pod uwagę skalę można uznać, że przeciętne oceny są powyżej środka przedziału ocen, czyli można je uznać za dobre i zdecydowanie dobre. Najniżej oceniono problem powtarzania treści i jest to ważny sygnał dla Koordynatora Kierunku.

Nieco gorzej wypadła ocena form prowadzenia. W tej samej skali uzyskano następujące wyniki: - materiały do zajęć były dostępne na platformie moodla – 2,97; - zajęcia wymagały czytania literatury i/lub szukania informacji – 3,15; - zajęcia skłaniały do twórczego

poszukiwania rozwiązań – 3,45; - zajęcia wymagały zaangażowania ze strony studentów – 3,50. Warto przy tym zauważyć, że oceny imienne konkretnych zajęć w skali 2-6 mieściły się w przedziale (4,83, 5,65).

Podsumowując wybrane wyniki badań można stwierdzić, że z punktu widzenia WSZJK należy większą uwagę skupić na problemach programowych niż na kadrowych. Etap gromadzenia doświadczeń dotyczących kształcenia na kierunku polityka społeczna obejmujący dopiero jeden pełny cykl (łącznie studia I i II st.) nie pozwala na wyczerpujące analizy dotyczące absolwentów i ich oceny przez pracodawców. Kontakty z interesariuszami zewnętrznymi nie pozwoliły sformułować postulatów dotyczących ewentualnej korekty sylwetki absolwenta. Z informacji uzyskanych od Koordynatora Kierunku dotychczasowe wykorzystanie opinii podmiotów zewnętrznych nie miało sformalizowanego charakteru. Ograniczało się do kontaktów nieformalnych, konsultacji indywidualnych i niesformalizowanych wywiadów.

Na osobną uwagę w dziedzinie WSZJK zasługuje opracowanie na temat: „Standardy pracy licencjackiej i pracy magisterskiej” zredagowane w 2012 r. Obejmuje ono zalecenia dotyczące aspektów: - merytorycznych, - formalnych, oraz edytorskich, obowiązujące przy przygotowywaniu prac dyplomowych. Materiał ten ułatwia studentom zapoznanie się z wymogami dotyczącymi prac dyplomowych na Wydziale Ekonomii. Jest również przydatny, bo ułatwiający pracę opiekunom grup seminaryjnych, a także wyznacza obszary przedmiotowe uwzględniające w kwestionariuszu oceny pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Ta część dokumentacji związanej z dyplomowaniem oraz zapisy zawarte w regulaminie studiów pozwala ujedlinić proces postępowania od wyboru grupy seminaryjnej do egzaminu końcowego włącznie.

2).

Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości. Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Informacje na temat udziału interesariuszy zewnętrznych uzyskano głównie od Koordynatora Kierunku. Na ocenianym kierunku budowane są dopiero pożądane relacje z interesariuszami zewnętrznymi. Dotychczas mają one postać kontaktów nieformalnych. Włączanie praktyków w proces dydaktyczny jest na etapie wstępnym i z całą pewnością wymaga dalszych kroków organizacyjnych. Jest to o tyle ważne, że także studenci w swoich postulatach upominają się o zmianę proporcji między „teorią” i „praktyką”. Chodzi między innymi o zacieśnianie kontaktów z przyszłymi pracodawcami, z organizacjami pozarządowymi, organizacjami pożytku publicznego oraz ściślejsze programowanie praktyk zawodowych.

Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych wyrażona przez Koordynatora Kierunku może być podstawą do stwierdzenia, że jest owa aktywność widoczna w kampaniach wyborczych, przy opiniowaniu najważniejszych dokumentów w czasie ich powstawania lub korygowania. Jest mniej widoczna jako przejaw inicjatyw, postulatów i propozycji dotyczących na bieżąco usprawnienia procesu edukacji i poprawy jego jakości.

Studenci po każdym semestrze polegają na ankietyzacji w trakcie której wypełniają kwestionariusze dostępne w Wirtualnym Dziekanacie. W ankietach oceniają sposób prowadzenia zajęć oraz przekazywania treści programowych. Wyniki ankiet są corocznie

zbierane i przedstawiane na otwartych spotkaniach ze studentami i nauczycielami akademickimi. Studenci poza wypełnianiem ankiet nie są zainteresowani działalnością w zakresie poprawy jakości dydaktyki, ponieważ swój czas poświęcają, m.in. na rozwijanie swoich umiejętności zawodowych,

W Senacie przedstawiciele studentów i doktorantów stanowią wymagane 20%, zgodnie z art. 61. ust. 3. taka sama sytuacja występuje w przypadku Rady Wydziału zgodnie z art. 67. ust. 4.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane uprzednio, ocenić dokonane zmiany i ich efekty – nie dotyczy

W przypadku dokonania oceny kierunku/akredytacji jednostki przez zagraniczną instytucję akredytacyjną – stanowisko w sprawie wykorzystania wyników tej oceny w podnoszeniu jakości kształcenia – nie dotyczy

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji)

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna / biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia i Wydział Ekonomiczny zbudował system zarządzania jakością kształcenia, bazujący na właściwych podwalinach prawnych. ZO uznał WSZJK za realnie i efektywnie działający, czym przyczynia się do podnoszenia jakości kształcenia, pełni istotną rolę w zarządzaniu jednostką. Właściwie diagnozuje elementy wpływające na poziom nauczania i badań naukowych. Zapewniona jest jawność wyników kontroli jakości kształcenia.

2) Uczelnia prowadzi ankietyzację, która jest elementem procesu zapewnienia jakości studentów. Parlament Studentów ma również swoich przedstawicieli w komisjach zajmujących się opracowywaniem programów studiów i efektów kształcenia. Jako zalecenie należy wskazać intensyfikację i instytucjonalizację kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi oraz czerpanie wiedzy przydatnej dydaktycznie z losów absolwentów kierunku.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku	X				
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
program studiów		X			
zasoby kadrowe	X				
infrastruktura dydaktyczna		X			

prorowadzenie badań naukowych	X				
system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Wydział zapewnia pełną realizację deklarowanych efektów kształcenia i dalszy rozwój kierunku polityka społeczna na poziomie licencjackim i magisterskim. Współgra z nim ilościowy i jakościowy rozwój kadry akademickiej oraz badań naukowych. Misja i strategia opracowana na poziomie centralnym obejmuje swym oddziaływaniem politykę społeczną. Uczelnia jest bardzo dobrze osadzona w poznańskich realiach, jednakże zachodzi konieczność instytucjonalizacji współpracy pod kątem interesów ocenianego kierunku studiów. Program kształcenia został opracowany zgodnie z akademicką rzetelnością, a podniesione kwestie powinny służyć doskonaleniu procesu kształcenia i weryfikacji efektów. Kadra dydaktyczna jest stabilna i pozostaje silnym gwarantem poziomu dydaktyki i badań naukowych. System wsparcia jest w zasadzie pozytywnie odbierany przez studentów. System zarządzania jakością kształcenia pracuje prawidłowo.

Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu odniósł się do Raportu powizytacyjnego Polskiej Komisji Akredytacyjnej przekazując informacje uzupełniające i uwagi

1. UEP wskazał na interdyscyplinarność kształcenia oraz szerokie potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów kierunku studiów.
2. Wyjaśniono, że kierunek polityka społeczna w konkursie MNiSW na dotację projakościową związaną z opracowaniem programu według KRK, uzyskał na 112 możliwych punktów – 102, co pozwoliło zająć miejsce w pierwszej dziesiątce programów w kategorii wszystkich wydziałów w Polsce i pierwsze wśród wydziałów ekonomicznych.
3. Kierunkowe efekty kształcenia dla seminariów dyplomowych zostały opracowane zgodnie z wytycznymi zaleceniami i wzorcem, przekazano je prowadzącym seminaria w październiku 2012, już po wysłaniu raportu samooceny.
4. Uczelnia wyjaśnia fakt podniesiony przez ZO dot. powiazania potencjalnego ograniczenia stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na skutek prowadzenia zajęć w grupach wykładowych. Wskazała, że liczebność rocznika utrzymuje się na poziomie 90/60 osób, zajęcia specjalnościowe prowadzone są w grupach ćwiczeniowych. Wykłady mają charakter aktywizujący.
5. Uczelnia będzie silniej propagować KRK, ponadto wiedza o nich zawarta jest w regulaminie studiów.
6. Uczelnia nie wprowadziła do sylabusów warunków minimalnych zaliczenia przedmiotu, by uniknąć popularyzowania się ryzyka minimalizmu wśród studentów.
7. Wyjaśniono powody odsiewu wiążąc je z czynnikami projakościowymi wdrażanymi przez Wydział.

8. Losy absolwentów bada się w ramach projektu „Kadry dla gospodarki” do 2010 roku, obecnie obejmują 105 absolwentów kierunku polityka społeczna (pierwsi absolwenci kierunku polityka społeczna studiów jednolitych magisterskich pojawili się w 2010 roku).
9. Uczelnia wyjaśniła strategię procesu internacjonalizacji, ma ona charakter kaskadowy i wiąże się z stosunkowo krótkim okresem kształcenia na kierunku. Najpierw położono nacisk na promocję kontaktów międzynarodowych kadry akademickiej, a następnie, poniekąd przetartymi szlakami – studentów. UEP zapraszał zagranicznych gości, stwarzał także możliwości wyjazdów studentom do państw zachodnich ale nie chciano ich spożytkować. Uczelnia podjęła działania służące intensyfikacji tych wyjazdów, przeznacza na ten cel środki finansowe z dotacji projakościowej.
10. Wyjaśniono podjętą przez ZO kwestię właściwości kształcenia na specjalności „Komunikacja społeczna”. Jej przesłaniem jest wykształcenie osób, które wykonując zawód rzecznika, dziennikarza będą kompetentne w obszarze wiedzy ekonomicznej i ekonomiczno – społecznej. Uczelnia zobowiązała się do przemyślenia zasadności kształcenia na tej specjalności, posiłkując się wynikami badania losów absolwentów kierunku.
11. Kwestia obligatoryjnych zajęć z matematyki nie została definitywnie rozstrzygnięta, bowiem studenci w tej kwestii są podzielni. Nie zamyka to jednakże możliwości uczęszczania na nie w ramach zajęć fakultatywnych.
12. Wydział przygotował nowelizację efektów kształcenia i ma być ona wniesiona na posiedzenie Senatu UEP w lutym 2013 roku;
13. Uczelnia wskazała szerszą listę konkursów, w których uczestniczą studenci kierunku i otrzymują nagrody (IPiSS, Fundacji UEP).
14. UEP zapewnił, że studenci mają zapewniony dostęp do sal i laboratoriów warsztatowych, ponadto z ww. nagrody *Gra o milion* zostaną doposażone kolejne pomieszczenia.
15. Uczelnia podkreśliła, co zostało także zauważone przez ZO, dysponowanie bardzo dobrymi zasobami literatury przedmiotu, średnią punktów będących podstawą przyjęć na studia.

W opinii ZO uczelnia odniosła się bardzo rzeczowo do stanowiska zawartego w raporcie powizytacyjnym. Przedstawione stanowisko oraz podjęte inicjatywy dowodzą odpowiedzialności za kształcenie na „polityce społecznej”, a niewielka liczba podejmowanych kolejnych inicjatyw jest przejawem osiągnięcia już bardzo wysokiego standardu świadczenia usług edukacyjnych. Całość oceny jakości kształcenia pozwala wnioskować o podniesienie oceny w kryteriach cząstkowych 2, 3, 8 i przyznać ocenę wyróżniającą.

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku	X				
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji	X				
program studiów	X				
zasoby kadrowe	X				
infrastruktura dydaktyczna		X			
prowadzenie badań naukowych	X				
system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości	X				